

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostního managementu

Katedra bezpečnostních studií

Popírání holocaustu v knihách D. Irvinga

Diplomová práce

Denial of the Holocaust in D. Irving's books

Master thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

doc. Ing. Dr. Danics Štefan Ph.D.

AUTOR PRÁCE

Bc. Vágnerová Tereza

Praha 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze, dne 6. 3. 2023

.....

Bc. Vágnerová Tereza

ANOTACE

Diplomová práce analyzuje zpochybňování a popírání holocaustu v knihách D. Irvinga a objasňuje tzv. akademický antisemitismus. Práce je rozdělena do tří kapitol. V první kapitole jsou vymezeny základní pojmy jako antisemitismus a jeho typologie s tím, že pozornost je věnována revizionistickému antisemitismu a formám zpochybňování a popírání holocaustu. V druhé kapitole je nastíněna osobnost Davida Irvinga, včetně jeho ideového zaměření. Třetí kapitola kriticky analyzuje vybrané knihy D. Irvinga a konkrétní případy popírání holocaustu, které autorka konfrontuje s hodnověrnými informacemi. Zároveň autorka upozorňuje na nebezpečí akademického antisemitismu, tj. čtení knih D. Irvinga bez kritického nadhledu na základě historických skutečností.

KLÍČOVÁ SLOVA

antisemitismus * David Irving * zpochybňování a popírání holocaustu * popírači holocaustu * Židé * holocaust

ANNOTATION

The diploma thesis analyzes the questioning and denial of the Holocaust in D. Irving's books and clarifies the so-called academic antisemitism. The work is divided into three chapters. In the first chapter, basic terms such as antisemitism and its typology are defined, with attention being paid to revisionist antisemitism and forms of questioning and denying the Holocaust. In the second chapter, David Irving's personality is outlined, including his ideological focus. The third chapter critically analyzes selected books by D. Irving and specific cases of Holocaust denial, which the author confronts with credible information. At the same time, the author draws attention to the danger of academic antisemitism, i.e., reading D. Irving's books without a critical perspective based on historical facts.

KEYWORDS

antisemitism * David Irving * questioning and denying the Holocaust * Holocaust deniers * Jews * Holocaust

Obsah

ÚVOD.....	5
1. Vymezení základních pojmů.....	8
1.2 Antisemitismus.....	8
1.2.1 Typologie antisemitismu	11
1.3 Holocaust.....	12
1.4 Popírání holocaustu a jeho projevy.....	14
1.4.1 Institut pro historickou revizi	17
1.4.2 Vůdčí zásady popírání holocaustu	18
1.5 Popírači holocaustu	19
1.5.1 David L. Hoggan: Mýtus šesti miliónů.....	21
2. David Irving.....	24
2.1 David Irving a popírání holocaustu.....	27
2.2 Soud s Ernstem Zündelem	29
2.3 David Irving vs Deborah Lipstadtová	31
2.3.1 Průběh soudního přelíčení.....	34
2.3.2 Irvingova závěrečná řeč před soudem.....	36
2.3.3 Verdikt soudu.....	37
2.3.4 Dohra po verdiktu	38
2.4 Působení Irvinga po soudu	39
3. Bombardování Drážďan.....	42
3.1 Historická fakta	42
3.2 Kniha – Zkáza Drážďan	43
4. Norimberský proces.....	46
4.1 Historická fakta	47
4.2 Kniha – Norimberk: poslední bitva	48
4.3 Recenze knihy – Institut pro historickou revizi	51
4.4 Vydavatel knihy.....	52
Závěr.....	55
Seznam použité literatury.....	57

ÚVOD

Popírání holocaustu je fenomén, který má za cíl zlehčit a znevážit, jak již z názvu vyplývá, samotnou historickou událost holocaust, která označuje genocidu Židů ze strany nacistického Německa. Představitelé popírání holocaustu se různými způsoby pokouší prokázat, že tato dějinná událost je jedna velká lež. Činí tak např. vydáváním knih či jiných tiskovin, rozhovory nebo přednáškami. Sami sebe často prezentují jako obhájce pravdy, kterou „mainstreamová“ média a historici nechtějí rozporovat. Neméně často se odvolávají na všeobecnou svobodu slova. Podle nich by měli dostat stejný prostor v rozhlasových a televizních vysílání jako ostatní, kteří zastávají tradiční názor na holocaust, protože to, co hlásají, je prosté tvrzení určitého názoru a pokud jim nedáme prostor, lze to dle nich považovat za zpochybnění svobody projevu slova. To však odporuje historickým událostem a ukazuje to, jak tito lidé účelově uvažují a fabulují.

V médiích by samozřejmě měla probíhat debata erudovaných odborníků s různými názory a stanovisky. Jestliže však někdo přichází s názorem, že holocaust je pouze vymyšlená lež propagovaná mocným židovstvem, neměl by být z principu a z úcty k lidem zasažených holocaustem připuštěn do jakýkoliv veřejných debat na toto téma. Popírači holocaustu představují problém zejména pro neerudovanou část společnosti a mládež. Samotní popírači nevystupují jako extremisté, při psaní knih či článků se ohání různými studiemi a podle nich věrohodnými zdroji. Problém nastává při hlubším pohledu na to, jak s těmito zdroji pracují.

Popírači holocaustu si vybírají jen ty informace, které se jim hodí a účelově jim zapadají do jejich antisemitských teorií a konstrukcí. Vycházejí z krajně pravicových ideologií, konspiračních teorií a záměrně selektují zdroje a informace. Jejich cílem není objektivní posouzení holocaustu, ale jeho zpochybnění a popření. Popírači mají v této otázce jasno a nemusí ani bádát. Často neberou do úvahy primární historické zdroje a informace o holocaustu, ale za ty skutečné primární zdroje považují kdejaké padesát let staré rozhovory či sepsané paměti nacistických pohlavárů. Z výše uvedeného je zřejmé, že jakákoliv vědecká debata s popírači holocaustu je bezpředmětná, protože jejich

snahou je holocaust nikoliv objasnit, ale zpochybnit a popřít na základě pseudoargumentů. To je potom i obsahem jejich pseudovědeckých knih, které cílí na čtenáře se stejným ideovým ražením nebo s nižším kritickým pohledem vyplývajícím z malé znalosti historie a povrchní znalostí tohoto nacistického vraždění.

Celkově to potom může vést k tomu, že běžný občan nerozezná tyto pseudo-odborníky od opravdových odborníků. To může vést k tomu, že když se poté lidé setkají s výstupy těchto lidí nebo si přečtou jejich knihy, vezmou informace od nich řečené nebo napsané vážně. Může to vést k prohlubování revizionistického antisemitismu a šíření myšlenky popírání holocaustu, což je nejen v našich podmínkách právně postihováno.

Mezi základní knihu pojednávající o tomto tématu lze zařadit knihu od Deborah E. Lipstadtové *Popírání holocaustu: sílící útok na pravdu a paměť*. Tato kniha jasně a stručně představuje zpochybňování a popírání holocaustu, jeho představitele a šíření ve společnosti. Druhou důležitou knihou v rámci tématu popírání holocaustu je kniha od Richarda J. Evanse *Lži o Hitlerovi*. Evans v knize popisuje svoji úlohu v soudním procesu Irving vs Lipstadtová z roku 2000. Evans popisuje rozkrývání Irvingova falšování historických pramenů, mapování jeho kontaktů s krajně pravicovou scénou ve Spojených státech a zároveň se zamýšlí nad samotným střetem práva a historie a jak může historie obstát před soudem.

David Irving je jeden z mála soudně usvědčených popíračů holocaustu. Sám se považuje za historika, ale vědomě nebo nevědomě dezinterpretuje zdroje a informace, s kterými pracuje tak, aby potvrzovali jeho tvrzení o historii. Zároveň si vybírá z historických zdrojů pouze takové, které potvrzují jeho tvrzení a ostatní odmítá. Staví sám sebe do role spasitele historie, který přinese pravdu celému světu o skutečné historii.

Rozvržení práce bude na tři kapitoly. V první kapitole budou představeny stěžejní pojmy a jejich vymezení, bude nastíněn antisemitismus a budou stručně objasněny okolnosti, které mimo jiné pomohly k uskutečnění holocaustu. V druhé kapitole bude představen D. Irving jako ústřední postava celé práce, jeho tvorba a nastíněn vývoj jeho kariéry popírače holocaustu. Bude pojednáno i o jeho soudním sporu s Lipstadtovou, kdy nejdůležitější poselství soudního

sporu plyne z toho, že historie obstála před soudem na základě pečlivého studia pramenů i v době, kdy většina pamětníků a očitých svědků již nežije, aby mohli pohovořit o svých zážitcích. Ve třetí kapitole bude představena analýza Irvingových knih (*Zkáza Drážďan a Norimberk: poslední bitva*) a budou přiblíženy polopravdy a nesmysly v nich napsané a porovnány s fakty. V průběhu práce bude psát autorka slovo Žid s velkým počátečním písmenem a to proto, že je tím myšleno označení celé národnostní skupiny tak, jak k nim jako k národu přistupovali nacisté a jak se je jako národ pokusili nacisté vyhladit, což je oprávněně označováno jako genocida.

Cílem práce je kritická analýza akademického antisemitismu ve vybraných knihách známého popírače holocaustu D. Irvinga, který je velmi nebezpečným fenoménem pro neinformovaného čtenáře a mládež nebo čtenáře hledajícího za každou cenu alternativní názory bez ohledu na historickou skutečnost.

1. Vymezení základních pojmů

Vymezení základních pojmů je stěžejní z důvodu teoretického tak, aby s nimi mohlo být dále pracováno bez pochybností o tom, co znamenají. Pro účely této práce je důležité vymezit antisemitismus a holocaust, které představují základní pojmy, které budou v této práci používány. Dále je potřeba vymezit a obecně popsat zpochybňování a popírání holocaustu, včetně samotných forem popírání holocaustu. Zároveň s tím je potřeba uvést i základní představitele popíračů, kteří jsou v této oblasti nejznámější a nejaktivnější. Vydávají knihy, pořádají přednášky nebo v dnešní době sdílí své myšlenky na různých internetových stránkách nebo na sociálních sítích.

Revizionistický antisemitismus, tj. zpochybňování a popírání holocaustu a další jevy s tím spjaté nepředstavují nebezpečí jen pro ty, na které primárně cílí. Předmětem nenávisti těchto jevů jsou Židé. Ostatní minority ve společnosti by toto chování mělo znepokojovat a měly by se snažit se proti němu aktivně vystupovat. V mnohých případech aktivity namířené proti jedné skupině nekončí pouze u té jedné skupiny obyvatel, ale postupem času se projevy nenávisti mohou rozšířit i na další minority ve společnosti. Je potřeba jednat proti jakýmkoli projevům nenávisti, protože v demokratické společnosti mají takové projevy velkou společenskou škodlivost, přičemž narušují její stabilitu a demotivují spolupráci minorit s majoritní společností.

1.2 Antisemitismus

Prvotní otázka, kterou je potřeba si položit je – proti komu je antisemitismus namířen? Kdo je hlavním terčem agrese? V tomto případě představují hlavní objekt nenávisti Židé. Potom by měla následovat jedna konkrétní otázka. Kdo je Žid? Jak někoho takového můžeme exaktně definovat? Jde o někoho, kdo praktikuje judaismus nebo je to někdo, kdo se narodil do židovské rodiny a judaismus nepraktikuje? Nebo je to někdo, kdo podle nějakých stereotypních

měřitek pouze jako Žid vypadá? Nebo se jen cítí být Židem?¹ Na tyto otázky zřejmě neexistuje jedna možná odpověď.

Definovat pojem antisemitismus není nejsnazší úkol a definic pro tento pojem existuje mnoho. Navíc většinou platí, že co autor, to trochu jiná definice a jiné vymezení podstatných věcí v definici. Pro účely této práce byly vybrány dvě, které jsou nejvíce výstižné a nejlépe vystihují obsah pojmu antisemitismus.

První definici předkládá Mezinárodní aliance pro připomínku holocaustu (IHRA, International Holocaust Remembrance Alliance). Definice zní: *„Antisemitismus je určité vnímání Židů, které může být vyjádřeno jako nenávist vůči Židům. Rétorické a fyzické projevy antisemitismu jsou namířeny proti židovským i nežidovským jednotlivcům či jejich majetku nebo proti institucím a náboženským zařízením židovské komunity.“*² Zajímavostí této definice je zmíněná nenávist proti nežidovským jednotlivcům. Obětí antisemitismu se může tedy stát i ten, kdo v očích druhých „vypadá“ nebo se „chová“ jako Žid. Z příkladu stereotypů může být uvedeno to, že má velký nos nebo je velmi bohatý. I toto ukazuje, že přetrvávající stereotypy v majoritní společnosti působí škodlivě a pro demokratickou společnost představují nebezpečí.

Rozvinutější definici přináší historická socioložka Helen Feinová. Ta uvádí definici delší, ale za to obsahující několik důležitých slov, díky kterým lze antisemitismus lépe rozpoznat a pracovat s ním. Definice zní: *„Přetrvávající latentní struktura nepřátelských názorů na Židy, která se v kolektivu projevuje u jedinců jako postoje, v kultuře jako mýtus, ideologie, folklór a výtvarná díla a ve skutečích jako společenská nebo právní diskriminace, politická mobilizace proti Židům a kolektivní nebo státní násilí – v jehož důsledku se, ať už záměrně, či nezáměrně vytváří odstup a úsilí o vyloučení nebo likvidaci Židů jako Židů.“*³

¹DANICS Štefan a Tomáš KAMÍN. *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. Praha: Policejní akademie ČR, 2008. s. 128

²Drupal. *A world that remembers the Holocaust | IHRA* [online]. Dostupné z: <https://www.holocaustremembrance.com/cs/resources/working-definitions-charters/pracovni-definice-antisemitismu-ihra>

³LIPSTADT, Deborah E. *Antisemitismus: tady a teď*. Přeložil Václav PETR. Praha: Stanislav Juhaňák – Triton, 2020. s. 25

Z definice lze vyčíst jednu důležitou ideu – antisemitismus nepůsobí ve společnosti jako jednorázová věc. To, jak se antisemitismus projevuje, se může v čase a podmínkách měnit, ale podstata zůstává stejná. Prostupuje společností a čeká na správně načasování a náladu ke svému šíření. Antisemitismus existuje nezávisle na Židech a židovských komunitách – nelze považovat Židy za viníky toho, že kvůli nim vznikl antisemitismus. Nepovažovat to za důsledek toho, že svým chováním, vzhledem nebo majetkem zapříčinili tuto hlubokou nenávist. Toto tvrzení lze univerzálně použít na jakoukoliv jinou existující nenávist vůči minoritám ve společnosti.

Samotný pojem antisemitismus je zajímavým jazykovým problémem. V češtině znamená předpona „anti“ určité vymezení vůči něčemu/někomu. V anglickém jazyce slovo anti-Semitism znamená odpor k semitismu. Během současné prohlubující se arabsko-izraelské krize se Arabové obviňovaní z antisemitismu brání. Říkají, že nemohou být antisemity, protože oni jsou Semité – to je ale založeno na mylných předpokladech.⁴

Prvně ze všeho neexistuje žádný semitský lid. Samotný výraz semitský vznikl jako označení pro skupinu jazyků vzniklých na Středním východě. Dále bychom měli předpokládat, že nelze chovat předsudky vůči vlastní skupině. Třetí omyl spočívá v tom, že je to nenávist vůči všem semitským lidem, protože potom to popírá význam, který byl a je tomuto výrazu připisován v průběhu celých dějin. Co se týče psaní tohoto výrazu, Lipstadtová se přiklání k názoru, že by se měl psát v angličtině bez pomlčky, tedy jako *antisemitism*, protože to jednoduše znamená nenávist k Židům, nikoli nenávist k Semitům.⁵

Antisemitismus prostupuje celou historií lidských dějin. Ve starověku a středověku na sebe antisemitismus bral zejména náboženskou podobu, jelikož Židé odmítali přijmout křesťanství a později islám jako jejich víru. V 18. století se k tomu přidávají rasové a politické pohnutky, a nakonec i myšlenky eugenického hnutí, tedy myšlenky, že Židé jsou z hlediska genetiky méněcenní lidé. Zároveň ale byli podle mnohých zlostně inteligentní, což využívali k tomu, aby se dokázali

⁴LIPSTADT, Deborah E. *Antisemitismus: tady a teď*. Přeložil Václav PETR. Praha: Stanislav Juhaňák – Triton, 2020. s. 31

⁵LIPSTADT, Deborah E. *Antisemitismus: tady a teď*. Přeložil Václav PETR. Praha: Stanislav Juhaňák – Triton, 2020. s. 32,33

vmísit mezi Nežidy se snahou rozvrátit společnost.⁶ To, že si tyto myšlenky navzájem odporují – tedy že je někdo méněcenný, ale zároveň vlastně inteligentnější než většina lidí, nikoho nezajímalo.

K velkému podnícení antisemitismu přispěly tzv. *Protokoly mudrců ze Sionu*, jejichž vznik se datuje ke konci 19. století ve Francii. Dokument se zakládá na smyšlených a zfalšovaných informacích o snaze Židů převzít moc nad světem a nastolit židovskou nadvládu. Tyto protokoly byly několikrát podrobeny mnoha nezávislým zkoumáním a několikrát byly označeny za podvod a falzifikát. I přesto vyšly v knižní podobě v mnoha zemích a dodnes stále vycházejí. Jejich údajná pravdivost poskytuje základní stavební kámen různým konspiračním teoriím okolo Židů a jejich tajných celosvětových spiknutích.⁷

1.2.1 Typologie antisemitismu

Antisemitismus můžeme rozdělit podle různých kritérií. Obsáhlá klasifikace rozlišuje 7 podob antisemitismu:

- 1) Nábožensky motivovaný
- 2) Ekonomizující
- 3) Nacionalistický
- 4) Rasistický
- 5) Politizující antisemitismus
- 6) Historizující (či revizionistický pozn. autorky)
- 7) Globální⁸

⁶LIPSTADT, Deborah E. *Antisemitismus: tady a teď*. Přeložil Václav PETR. Praha: Stanislav Juhaňák – Triton, 2020. s. 26

⁷Protokoly sionských mudrců | Holocaust. *Holocaust* [online]. [cit.20.11.02.2022]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/dejiny/antisemitismus-2/antisemitismus-po-druhe-svetove-valce/teze-moderniho-antisemitismu-v-soucasnosti/protokoly-sionskych-mudrcu/>

⁸DANICS, Štefan a Tomáš KAMÍN. *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. 2., rozš. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2008. s. 129

Z této typologie je pro účely této práce důležité zdůraznit historizující antisemitismus. Ten se dá rovněž označit jako revizionistický, který sleduje zpochybnění a popření holocaustu. Začal se formovat po druhé světové válce, ke konci 50. let, kdy se poprvé začaly ozývat hlasy zpochybňující holocaust.⁹ Začalo se zpochybňovat, kolik lidí zemřelo a začala snaha o vyvrácení Hitlerova podílu na „konečném řešení židovské otázky“. Celkově se obecně začala zpochybňovat vina Německa v druhé světové válce.

Další důležitou skupinou z uvedené typologie představuje nábožensky motivovaný antisemitismus. Již před Kristem jsou známy případy nesnášenlivosti vůči Židům, kdy jejich chování, které vyplývalo z jejich náboženství, jiné představy o stravě či neuznání jiných bohů vedly k nevoli ostatních ve společnosti a zapříčinily jejich vyloučení na okraj společnosti.

Křesťanská podoba nenávisti vůči Židům byla relativně ustálená a pramenila z několika lží, které byly neustále opakované dokola. Jednou z nich bylo údajné trávení křesťanských studní Židy a tím způsobení následného šíření nemoci mezi křesťanskými obyvateli. Další ze lží byly údajné rituální vraždy křesťanských dětí. Jejich krev měla být použita k léčení nebo k rituálním úkonům. Nejznámější lež, která se ve stereotypch společnosti udržela dodnes, je spojení Židů a peněz, respektive lichvářství.¹⁰ Židé sice v minulosti působili v oblasti půjčování peněz, nicméně lichvářství jako ho známe dnes dle historických dokumentů neprovozovali. Nicméně spojení lichvy se Židy je může evokovat jako zlé lidi, kteří vydělávají na vysokých úrocích a na lidech, kteří jsou v tíživé situaci nebo financím nerozumí.

1.3 Holocaust

Termín holocaust je odvozen od starořecké verze Starého zákona. Jeho původní význam byla spálená oběť, která byla určena výhradně Bohu. I proto hodně vědců a odborníků mělo výtky vůči spojení tohoto slova s významem pro

⁹DANICS, Štefan a Tomáš KAMÍN. *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. 2., rozš. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2008. s. 133

¹⁰Obviňování Židů z lichváření | Holocaust. *Holocaust* [online]. [cit.20.11.02.2022]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/dejiny/antisemitismus-2/antisemitismus-po-druhe-svetove-valce/tradicni-protizidovske-predsudky-v-soucasnosti/obvinovani-zidu-z-lichvareni/>

nacistické vyhlazování Židů, kteří byli zavražděni kvůli zachování etnické čistoty, nikoli jako oběť Bohu.¹¹ Výraz se nicméně tak rozšířil a stal se natolik používaným, že již bylo těžké jeho použití změnit.

Holocaust lze definovat jako systematické pronásledování a masové vyvražďování evropských Židů provedené nacisty. Také ho můžeme definovat jako pokus o vyhlazení židovského národa.

Od roku 1933 se protižidovská nenávist stala v Německu státním programem. Všechny špičky režimu a všichni ostatní, kteří plnili Hitlerovu vůli a příkazy jsou zodpovědní za smrt několika milionů lidí. Byly šířeny propagandistické obrazy Židů, kteří byli nepřitelem sami o sobě, jenom tím, že existovali a tím ohrožovali čistotu germánské, případně árijské rasy. Tvzení o židovském Německu však nemělo žádné věrohodné základy. V roce 1933 žilo v Německu 65 milionů obyvatel, z čehož Židé tvořili pouhých 0,8 %, což bylo cca půl milionu lidí.¹² Cílená propaganda již v této době, několik let před druhou světovou válkou, jasně směřovala k dehonestaci a následnému vyvraždění Židů. Směřovala k deportacím, koncentračním táborům a vyvražďování.

Podle E. Jäckela lze rozdělit protižidovskou politiku v té době do tří etap. První etapa probíhala v letech 1933-1939. Židé byli zbaveni těch nejzákladnějších práv, byli obráni o majetek, vymazáni z veřejného života a nuceni k vystěhování ze svých domovů a sestěhování do ghatt. 15. září 1935 byly přijaty norimberské zákony, které přinesly segregaci židovských obyvatel ze společnosti. Byl to např. zákon na ochranu německé krve a cti, zákon o říšském občanství a zákon o říšském statku. Druhá etapa trvala od vypuknutí druhé světové války 1. září 1939 do přepadení Sovětského svazu. Během polského tažení docházelo k hromadným vraždám a došlo k podrobení Polska. Když došlo k porážce Francie v roce 1940, získal Hitler v Německu velkou podporu a popularitu. Hodlal ji využít k provedení konečného řešení židovské otázky. V tomto roce také začaly první deportace židovských obyvatel z Německa do Polska (Polsko bylo

¹¹EVANS, Richard J. *Lži o Hitlerovi: proces s největším popíračem holocaustu*. V Praze: Slovart, 2011. s. 105

¹²KRYL, Miroslav. *Rasismus, antisemitismus, holocaust*. Ústí nad Labem: Filozofická fakulta Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, 2011. Studijní texty, sv. 12. s. 141

připojeno k říši). Třetí etapa trvá od roku 1941 do roku 1945. Toto období se vyznačuje agresivní politikou a snahou o dobytí většího „životního prostoru.“¹³

Ze všech historických dokumentů vyplývá, a i většina historiků se shodne na tom, že v Německu existoval program k vyhlazení židovského obyvatelstva a nebyl to jen úmysl na papíře, ale reálná snaha o realizaci plánu. Ke konci války již splynul válečný plán a „konečné řešení židovské otázky“ (1942) v jedno a to samé.

1.4 Popírání holocaustu a jeho projevy

Definovat popírání holocaustu není snadný úkol a pro účely této práce není vhodné snažit se definovat popírání holocaustu pár větami, ale spíše tento jev popsat komplexně. Popírání holocaustu je neustále proměňující se fenomén s tím, že jádro popírání zůstává stejné – jde o čistý antisemitismus, ať popírači tvrdí něco jiného, neb podle nich jde o „nalezení objektivní pravdy“. Popírání holocaustu by v demokratické společnosti nemělo mít místo, protože se jedná o skupinu lidí, která vědomě poštvává majoritní část společnosti proti minoritní skupině obyvatelstva a šíří vůči ní nenávist. Tak, jak se čím dál tím více vzdalujeme od druhé světové války a holocaustu, čím méně očitých svědků a přeživších koncentračních táborů je, tím těžší bude bojovat za skutečnou pravdu. Tím spíše, kdy edukace společnosti bude zaostávat za společenskou potřebou.

Lipstadtová ve své knize *„Popírání holocaustu: sílící útok na pravdu a paměť“* píše, že tvrzení popíračů o nemožnosti diskuse o holocaustu, jsou směšná. Průběžně se debatuje na rozličná témata: Mohli Židé klást větší odpor? Bylo konečné řešení židovské otázky výmyslem samotného Hitlera nebo se na něm podíleli i nižší úředníci?¹⁴ Jsou to relevantní otázky, které ale nezpochybňují samotnou událost holocaustu, nesnižují a nezpochybňují čísla zavražděných Židů. Popírači v naprosté většině případů nehlásají očividný antisemitismus ani nemluví o holocaustu jako o obrovské lži. Spíše prohlašují, že odhalí skutečnou

¹³KRYL, Miroslav. *Rasismus, antisemitismus, holocaust*. Ústí nad Labem: Filozofická fakulta Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, 2011. Studijní texty, sv. 12. s. 141

¹⁴LIPSTADT, Deborah E. *Popírání holocaustu: sílící útok na pravdu a paměť*. Vyd. 2. Přeložil Jana OGROCKÁ, přeložil Jiří OGROCKÝ. Praha: Paseka, 2006. s. 12

pravdu o historii jako celku, a nikoliv jen o historii holocaustu a napraví historické nepravdy. Jeden z hlavních znaků popíračů je právě to, že se ve většině případů nezaměřují čistě jen na holocaust, ale i na jiné dějinné události.

Popírači jsou dobře přijímáni mezi radikální a extremistické živly jak Evropě, tak v Severní Americe. Sami se ale snaží spíše od extremismu distancovat, aby pro ostatní ve společnosti představovali seriózní a relevantní zdroj informací. Popírání holocaustu hojně bují také v zemích střední a východní Evropy, kde řada dřívějších vůdců kolaborovala s nacisty. Teorie je taková, že pokud by se holocaust tak, jak ho známe dnes, nestal, spolupráce s nacisty by se nejevila tak zle, jako se jeví teď.¹⁵

Popírání holocaustu je vlastně naprosto absurdní. Pokud by to skutečně mělo být tak, jak tvrdí popírači, bylo by to spiknutí celosvětové, které trvá několik desítek let. Holocaust je jednou z nejlépe zdokumentovaných událostí na světě. Aby měli popírači pravdu, museli by všichni přeživší lhát. Všichni ostatní Nežidi by také museli lhát nebo se mýlit, když sledovali, jak jsou židovští obyvatelé měst odváděni do ghett a následně sváženi do koncentračních táborů. Zároveň i celá řada historiků by se na tomto spiknutí musela podílet. Nakonec i samotní pachatelé, kteří se přiznali, by museli lhát.¹⁶ Navíc samotné Německo neslo a nese nejen obrovskou finanční ale i mravní zodpovědnost za tyto zločiny. Odpověď popíračů na všechny tyto argumenty je prostá – němečtí představitelé byli Židy donuceni se falešně doznat pod pohrůzkou zabránění návratu do rodiny národů.¹⁷

Popírači holocaustu se ve větší míře shodnou na tom, že existuje velice málo dokumentů, které by je přesvědčili, že Hitler měl doopravdy v úmyslu vyvraždit Židy a zároveň, že dnešní uznávaný výklad holocaustu je ten správný a oni se mýlí. Jako jeden z mála důkazů, který by je přesvědčil, že Hitler měl toto v úmyslu, by představoval např. písemný rozkaz Hitlera k vyvraždění všech evropských Židů. Přesně toto myšlení brání popíračům v širším rozhledu v tomto

¹⁵LIPSTADT, Deborah E. *Popírání holocaustu: sílící útok na pravdu a paměť*. Vyd. 2. Přeložil Jana OGROCKÁ, přeložil Jiří OGROCKÝ. Praha: Paseka, 2006. s. 28

¹⁶LIPSTADT, Deborah E. *Antisemitismus: tady a teď*. Přeložil Václav PETR. Praha: Stanislav Juhaňák – Triton, 2020. s. 127

¹⁷LIPSTADT, Deborah E. *Antisemitismus: tady a teď*. Přeložil Václav PETR. Praha: Stanislav Juhaňák – Triton, 2020. s. 128

tématu. Historici nezakládají svá tvrzení o holocaustu na jednom jediném dokumentu, ale na souhrnu dokumentů dokazujících Hitlerův záměr se Židy. Jako celek to dává dohromady smysl a ukazuje to vše na jasný záměr Hitlera. To pro popírače ale nic nepředstavuje a přesvědčit je to také nemůže, protože dle nich nebyl nikdy představen věrohodný důkaz.

Můžeme říci, že popírači představují nový typ neonacistů.¹⁸ Tím, že se někdo pokouší prokázat neexistenci holocaustu, tak se zároveň pokouší očistit nacistické Německo.¹⁹ Dříve neonacisté a někteří v tom pokračují dodnes, oslavují Hitlerovy narozeniny, nechávají si vytetovat věci spojené s Hitlerem či vyvěšují svastiku. Nové typy těchto extremistických představitelů se začaly stylizovat do role seriózních historiků a prohlásili se za revizionisty – jejich cílem je revidovat omyly v historických záznamech. Je zřejmé, že pokud by někdo sám sebe prohlásil za popírače holocaustu, nikdo ho nebude brát příliš vážně. Termín revizionista zní akademicky a minimálně jim přináší možnost vytvoření iluze nezájatosti a odbornosti. Revizionismus připomíná kontroverzní historickou školu – revizionisty první světové války, kteří tvrdili, že Němci byli nespravedlivě hnáni k odpovědnosti za první světovou válku.²⁰ Popírači se proto rádi spojili se specifickou odbornou tradicí přehodnocování minulosti.

V knize Lipstadtové *Antisemitismus: Tady a teď* je uvedeno několik případů toho, jak se pochyby o holocaustu dokázaly rozšířit ve společnosti. V roce 2017 provedla rozhlasová stanice BBC rozhovor s přeživším holocaustu. Producenti pořadu byli poté šokováni, kolik telefonátů obdrželi s tvrzením, že holocaust se nikdy neudál. I v Evropě se lze dnes setkat se školami, kde učitelé mají potíže učit žáky cokoli o holocaustu, protože samotní studenti tvrdí, že holocaust je nesmysl a je to podvod.²¹ Jsou to jedny z příhod, které se dějí i v dnešní době, a proto biologický antisemitismus není záležitostí dávné minulosti.

¹⁸LIPSTADT, Deborah E. *Antisemitismus: tady a teď*. Přeložil Václav PETR. Praha: Stanislav Juhaňák – Triton, 2020. s. 129

¹⁹ KRYL, Miroslav. *Rasismus, antisemitismus, holocaust*. Ústí nad Labem: Filozofická fakulta Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, 2011. Studijní texty, sv. 12. s. 237

²⁰LIPSTADT, Deborah E. *Popírání holocaustu: silící útok na pravdu a paměť*. Vyd. 2. Přeložil Jana OGROCKÁ, přeložil Jiří OGROCKÝ. Praha: Paseka, 2006. s. 44

²¹LIPSTADT, Deborah E. *Antisemitismus: tady a teď*. Přeložil Václav PETR. Praha: Stanislav Juhaňák – Triton, 2020. s. 131

1.4.1 Institut pro historickou revizi

Nejvýznamnější institucí, která propaguje popírání holocaustu, zaštituje tuto aktivitu a sdružuje popírače, se nazývá Institut pro historickou revizi (IHR). Hlavním cílem IHR je pseudovědecky propagovat myšlenky neexistence systematického vyhlazování Židů nacisty a plynových komor a také velké snížení počtu „údajných“ šesti miliónu mrtvých Židů.²² Instituce vznikla v roce 1978 a sídlí v Kalifornii. Na svých stránkách uvádí, že se jedná o nezávislé, vzdělávací centrum, které má za cíl objektivně informovat o historii. Sami se zmiňují na svých webových stránkách o nenávisti, která vůči nim panuje ze strany sionistických skupin, které je nazývají popírači holocaustu a obviňují je ze šíření nenávisti.

Dle oficiálního stanoviska je IHR nesektářská, nestranná a neideologická společnost. Nepopírá holocaust, protože instituce nemá žádný daný postoj k jakékoli historické události, pouze na svých stránkách představuje objektivnější posouzení historie než všichni ostatní. IHR zveřejňuje na svých stránkách články prezentující různou škálu názorů, ale žádný z nich nevyjadřuje oficiální postoj IHR k žádné dějinné události. Instituce pokračuje v tradici historického revizionismu, kterým se zabývali významní autoři jako je např. Harry Elmes Barnes nebo Paul Raussinier, oba významní popírači holocaustu.²³

Nynějším ředitelem IHR je od roku 1995 Mark Weber, americký popírač holocaustu. Mezi jeho hlavní obory dle webových stránek IHR patří zahraniční politika USA, mezinárodní vztahy, druhá světová válka a v širším měřítku evropské a americké dějiny 20. století. Působil také jako redaktor v *Journal of Historical Review* po dobu 9 let.²⁴ Ten je vydáván od roku 1980 jakožto čtvrtletník, který má splňovat znaky seriózního vědeckého časopisu. Redakční poradní výbor byl složen z mnoha známých popíračů – jmenovitě Arthur R. Butz nebo Robert Faurisson, což čtvrtletníku jakoukoli vědeckou odbornost upírá.

²²EVANS, Richard J. *Lži o Hitlerovi: proces s největším popíračem holocaustu*. V Praze: Slovart, 2011. s. 137

²³ABOUT THE IHR.INSTITUTE FOR HISTORICAL REVIEW -- *For a More Just, Sane and Peaceful World* [online]. Copyright ©2013 [cit. 01.12.2022]. Dostupné z: <http://www.ihr.org/main/about.shtml>

²⁴Mark Weber – A Biographical Profile. *INSTITUTE FOR HISTORICAL REVIEW -- For a More Just, Sane and Peaceful World* [online]. Copyright ©2013 [cit.01.12.2022]. Dostupné z: http://www.ihr.org/other/weber_bio.html

V různých člancích na jejich webu je také často napadána Lipstadtová, zejména za její kritiku na adresu popíračů holocaustu a jejímu boji proti nim. Jedna z kritik se zaměřuje na názor Lipstadtové, že odmítá s popírači diskutovat a vyslechnout je jako druhou stranu.²⁵

Na webových stránkách IHR nalezneme odkazy na vybrané bibliografie Webera. Najdeme je tam pod názvy jako „*Přímý pohled na židovskou lobby*“, „*Vzpomínka na holocaust: Co se skrývá za kampaní?*“ Nebo „*Neznámý holocaust a únos historie*“. V každém tomto článku nalezneme útok na Židy, židovské komunity nebo je nám představen výklad historie z pohledu popíračů. Zejména v druhém jmenovaném článku se objevuje zášť vůči akcím pořádaným ke vzpomínce holocaustu. Weber přímo píše, že tyto kampaně odrážejí arogantní pohled na Židy jako nadřazené a zvláštní lidi, kteří si zaslouží opovržení, nikoli podporu, protože kampaně slouží židovským a izraelským zájmům a posilují židovsko-sionistickou moc.²⁶

1.4.2 Vůdčí zásady popírání holocaustu

Existují určité ideje a zásady, které převzala ve vztahu k popírání holocaustu většina popíračů, ale i IHR. Vždy existovaly a existují určité rozdíly mezi popíráním holocaustu u jednotlivých popíračů. Stejně tak ne všichni popírači všem tvrzením dávali stejnou váhu, nicméně existují určité společné body, na kterých se shodnou všichni. Popírání holocaustu zahrnuje tyto společné teze:

- 1) Počet Židů, kteří byli zavražděni, je o dost nižší než obecně přijímaných šest miliónů. Lze je spíše počítat na řády stotisíců. Nebylo tedy zavražděno více Židů než německých civilistů.
- 2) Plynové komory nebyly využívány na zavraždění velkého množství Židů.

²⁵Denying the Holocaust (review). *INSTITUTE FOR HISTORICAL REVIEW -- For a More Just, Sane and Peaceful World*[online]. Copyright ©2013 [cit.1.12.2022]. Dostupné z: http://www.ihr.org/jhr/v15/v15n5p40_Oluwatoyin.html

²⁶Mark Weber – A Biographical Profile. *INSTITUTE FOR HISTORICAL REVIEW -- For a More Just, Sane and Peaceful World* [online]. Copyright ©2013 [cit.01.12.2022]. Dostupné z: http://www.ihr.org/other/weber_bio.html

- 3) Nikdy neexistoval program na vyhlazení evropských Židů – mělo jít pouze o deportace na východ Evropy.
- 4) Holocaust je pouze mýtus vytvořen přímo Židy. Chtěli jej využít k získání finanční a politické podpory pro stát Izrael nebo pro sebe. Všechny důkazy o jakémkoli nacistickém vyvražďování jsou vymyšlené.²⁷

Všechna tato tvrzení lze jednoduše vyvrátit pomocí svědectví, archivních materiálů a některé lze odhalit jednoduše díky jejich nelogičnosti. To lze provést např. u oblíbeného tvrzení popíračů o židovském spiknutí. Pokud by Židé skutečně dokázali zinscenovat tak obrovské spiknutí o holocaustu a udržet ho v tajnosti po celá léta, jistě by se postarali i o to, aby se nikde nevyrojili žádné pochybnosti a všude se uváděli vždy stejná čísla např. zemřelých. Všechna zjištění by se vzájemně potvrzovala a zapadala do sebe.

První bod je zajímavý z hlediska způsobených škod. Popírači často srovnávají škody, které byly způsobeny druhou stranou Německu a tvrdí, že škody byly stejné, ne-li větší než škody, které ve válce způsobilo Německo. Snaží se zveličít škody ze strany Spojenců vůči Německu a tím Německo uvést do role oběti nebo minimálně snížit vinu Německa v druhé světové válce.

1.5 Popírači holocaustu

Jedním z prvních, který popřel holocaust ihned po skončení války, byl francouzský fašista Maurice Bardèche. Zpochybnil důkazní materiály o plynových komorách. Jedovatý plyn sloužil údajně jen k hubení vší. Dále prohlásil, že Heinrich Himmler byl odpovědný za dění v koncentračních táborech. Tato tvrzení spojil s útokem na Norimberský proces v knize z roku 1948 *Norimberk neboli země zaslíbená*. Většina nastupujících popíračů částečně převzala jeho způsob zpochybnění plynových komor a dále ho rozvinula.²⁸

²⁷EVANS, Richard J. *Lži o Hitlerovi: proces s největším popíračem holocaustu*. V Praze: Slovart, 2011. s. 110

²⁸KRYL, Miroslav. *Rasismus, antisemitismus, holocaust*. Ústí nad Labem: Filozofická fakulta Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, 2011. Studijní texty, sv. 12. s. 237

Za otce popírání holocaustu se ale považuje jiný Francouz, Paul Rassinier (1906-1967), který, ač sám prošel koncentračním táborem v Buchenwaldu a po převozu i táborem v Doře, propagoval neexistenci holocaustu. K tomu mohlo vést i to, že v Doře se mu dostalo relativně snadné práce v ošetrovně a dobrého zacházení ze strany jeho nadřízených a po válce měl o to větší sympatie k nacistům, protože od nich nezažil tak hrozné zacházení, o jakém všichni vyprávěli.²⁹ Snažil se o obhajobu SS, popřel také zprávy o zvěrstvech, které se měly dít v táborech, vyjádřil pochybnost o plynových komorách a nakonec prohlásil, že Židé druhou světovou válku začali sami.³⁰

Dále nelze nezmínit i jméno Austin J. App (1902-1984). Ten své kontroverzní názory začal projevovat už během druhé světové války. Vyjadřoval se k vyhlazení Lidic³¹, které podle něj bylo provedeno v souladu s mezinárodním právem. Po konci války začal vyhlazení Židů ospravedlňovat a v pozdějších letech přešel k úplnému popírání holocaustu.³² App je autorem knihy *Šestimiliónový švindl*, kde představil osm tvrzení, které dali základ popírání holocaustu. Sám App odhaduje počet obětí max. na 300 000. A jak vysvětlil, že se dospělo k takovému nadsazenému číslu? Dle něj to mělo sloužit jako nátlak na získání odškodného od Německa a získat tím finanční prostředky. V roce 1942 také vedl v USA kampaň na podporu nacistických válečných cílů.

Další významnou postavou je Arthur R. Butz (*1933). Ten označuje holocaust za největší podvod dvacátého století.³³ Butz napsal také knihu *Podvod 20. století*, vydanou v roce 1976, která byla jedním z prvních pokusů o prezentaci popírání holocaustu z vědecké perspektivy. Butz knihu doplnil o určité atributy známé z odborných textů – ať se jednalo o seznam z literatury, které se vztahovala k problematice, citace jiných historiků nebo poznámkový aparát. Obsahovala taková tvrzení, že bombardování Drážďan způsobilo více mrtvých, než kolik jich

²⁹EVANS, Richard J. *Lži o Hitlerovi: proces s největším popíračem holocaustu*. V Praze: Slovart, 2011. s. 106

³⁰EVANS, Richard J. *Lži o Hitlerovi: proces s největším popíračem holocaustu*. V Praze: Slovart, 2011. s. 106

³¹Obec byla vyhlazena německými nacisty v roce 1942

³²KRYL, Miroslav. *Rasismus, antisemitismus, holocaust*. Ústí nad Labem: Filozofická fakulta Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, 2011. Studijní texty, sv. 12. s. 240

³³KRYL, Miroslav. *Rasismus, antisemitismus, holocaust*. Ústí nad Labem: Filozofická fakulta Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, 2011. Studijní texty, sv. 12. s. 242

bylo způsobeno v koncentračních táborech, že Cyklon B byl používán jen jako insekticid a Osvětim byla jen průmyslová továrna.³⁴ Nacisté dle Butze, když používali výrazy jako vyhlazení Židů, měli na mysli odstranění židovské moci a židovské nadvlády.

Jeden z nejaktivnějších popíračů během 80. a 90. let 20. století byl Francouz Robert Faurisson (1929-2018). Sám se zaměřoval hlavně na pokusy dokázání toho, že se v Osvětimi, ani nikde jinde nevyskytovaly plynové komory.³⁵ Dokonce stanul ve Francii před soudem za úmyslné zkreslování dějin a podněcování k rasové nenávisti a byl shledán vinným.

1.5.1 David L. Hoggan: Mýtus šesti miliónů

Existuje společné vědomí, že popírač holocaustu David L. Hoggan (1923-1988) napsal útlou knihu *Mýtus šesti miliónů*. Ta byla vydána v roce 1969 anonymně. Už z názvu napovídá, že půjde o snahu prokázat nesmyslnost čísla šesti miliónů zemřelých Židů, očistit Hitlera a nacisty od viny a tu naopak přisoudit Židům a ostatním státům, které stály proti Německu. Na úvodní straně je poznámka, že vydavatel odmítá a odsuzuje jakékoli projevy antisemitismu, rasismu a xenofobie a předkládané dílo slouží pouze ke studijním účelům. Těmito větami se vydavatel zřejmě snaží ospravedlnit vydání takovéto antisemitsky laděné knihy a sám si to uvědomuje.

Knihy nepůsobí příliš seriózním a uceleným dojmem. Jedná se spíše o sepsané názory autora a jeho pohled na výklad dějinných událostí. V celé knize nenajdeme žádné odkazy na zdroje, z kterých autor čerpal a čím by mohl podpořit názory napsané v knize. Zdroje nenajdeme ani na konci knihy, kde by k nim mohl alespoň částečně odkazovat. Kniha je pro znalejší čtenáře orientující se v historii snadno prohlédnutelná ve smyslu chybnosti informací v rámci daného tématu a očividné neserióznosti knihy. Hoggan využívá Paula Rassiniera a jeho studie, které tvrdí, že v Buchenwaldu nikdy neexistovaly plynové

³⁴EVANS, Richard J. *Lži o Hitlerovi: proces s největším popíračem holocaustu*. V Praze: Slovart, 2011. s. 107

³⁵EVANS, Richard J. *Lži o Hitlerovi: proces s největším popíračem holocaustu*. V Praze: Slovart, 2011. s. 108

komory.³⁶ Je častým jevem, že se popírači citují navzájem, aby si tak dodávali „vědecký“ kredit. Závěrem Hoggan píše o židovském spiknutí v nevídané míře.

Již od prvních stránek je zjevný agresivní styl psaní namířený proti Židům. Hned v prvním odstavci první kapitoly se vyskytuje sousloví „světové židovstvo“. Hoggan dále zlehčuje dopad norimberských zákonů na Židy v Německu a tvrdí, že se ještě v roce 1938 nacházeli v dobrém postavení a mohli např. provozovat lékařskou praxi.³⁷ Už ale nepřichází s dodatkem, že tak bylo činěno za doprovodu velkého množství překážek a v té době už bylo považováno za téměř ilegální, aby Němec chodil k židovskému lékaři. Navíc Hoggan nebere v potaz spoustu dalších nařízení, které Židům nedávali možnost působit v německé společnosti. Znevažuje útoky na Židy před druhou světovou válkou, stejně tak jako důsledky Křišťálové noci a tvrdí, že při ní nezahynuli žádní Židé.³⁸

V kapitole šesté píše Hoggan o obrovské kampani, která se rozpoutala po skončení druhé světové války, kdy byl Hitler vykreslen jako největší ďábel a zlý člověk a navždy vtiskl ostudu německému národu.³⁹ Začíná psát o tzv. vyhlazovací legendě, tedy o smyšleném čísle šesti miliónu vyhlazených Židů. Tvrdí, že není žádný platný důkaz k tomuto tvrzení a je to údaj od samého počátku pouze hypotetický. Prý je toto číslo tak moc nadnesené proto, že Židé věděli už dopředu, že bude v budoucnu obtížné tento údaj jakkoliv upřesnit, a to jim mělo pomoci k financím, po kterých vždy toužili. V závěru knihy opakuje informace o záměrném hanobení a falšovaném spiknutí v nevídané míře. Jakákoliv internace Židů byla, stejně jako třeba internace Japonců ve Spojených státech, provedena vždy a pouze z bezpečnostních důvodů.⁴⁰

³⁶HOGGAN, David L. *Mýtus o šesti milionech*. Přeložil Zdeněk Bervid. Žďár nad Sázavou: nakl. Bodyart Press, 2016. s. 82

³⁷HOGGAN, David L. *Mýtus o šesti milionech*. Přeložil Zdeněk Bervid. Žďár nad Sázavou: nakl. Bodyart Press, 2016. s. 7

³⁸ Zemřelo téměř sto Židů.

³⁹HOGGAN, David L. *Mýtus o šesti milionech*. Přeložil Zdeněk Bervid. Žďár nad Sázavou: nakl. Bodyart Press, 2016. s. 20

⁴⁰HOGGAN, David L. *Mýtus o šesti milionech*. Přeložil Zdeněk Bervid. Žďár nad Sázavou: nakl. Bodyart Press, 2016. s. 109

V České republice soud ve Žďáru nad Sázavou uznal vinnými nakladatelství Bodyart Press a jeho jednatelku H. Fiksovou z přečinu popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidy za vydávání a šíření této knihy, která popírá holocaust. Fiksová dostala trest 15 tisíc korun, nakladatelství 45 tisíc korun.⁴¹

⁴¹Žďárský soud uznal vinnými jednatelku i vydavatelství kvůli popírání holokaustu | Radiožurnál. Český rozhlas Radiožurnál [online]. Copyright © 1997 [cit. 20.01.2023]. Dostupné z: <https://radiozurnal.rozhlas.cz/zdarsky-soud-uznal-vinnymi-jednatelku-i-vydavatelstvi-kvuli-popirani-holokaustu-8655573>

2. David Irving

David John Cawdel Irving (*1938) je kontroverzní britský historik-samouk a spisovatel, který se zaměřuje na druhou světovou válku, nacistické Německo a je označován za popírače holocaustu. Irving studoval přírodní vědy na Londýnské univerzitě. Vysokoškolská studia ale nikdy nedokončil. Sám o sobě prohlásil, že je neškolený historik. Za svého studia působil jako redaktor ve studentském časopise, kde se např. zastával apartheidu v Jižní Africe a obvinil britský tisk, že ho vlastní Židé. Po ukončení studia pracoval rok jako dělník v Německu, kde se naučil plyně německy, což později využil ve své další kariéře historika.⁴² V 80. letech 20. století začal spolupracovat s IHR a vystupovat na jejich konferencích jako jeden z vážených hostů.

Irving je autorem asi třiceti historických knih. Jeho témata se zaměřují převážně na druhou světovou válku, dále na nacistické Německo a jeho osobnosti. Mezi jeho méně známá díla patří např. kniha *Tajné zbraně*, která pojednává o německých tajných zbraních za druhé světové války, dále kniha *Luftwaffe: Vzestup a pád* nebo *Tajné deníky Hitlerova osobního lékaře*. Vydal i řadu bibliografií – Erwina Rommela, Josepha Goebbelse i Hermana Göringa.

V roce 1963 vydává jednu ze svých známých knih, *Zkázu Drážďan*. Ta se zabývá spojeneckými bombardovacími nálety na Drážďany. Stala se obecně dobře přijímanou a Irvinga proslavila. Problém představovalo to, že v prvotním vydání Irving uváděl příliš velký počet obětí – píše o 100 až 250 tisíc obětech, které měly zemřít při náletech. V pozdějších vydáních se číslo upravilo na 50 až 100 tisíc obětí. Později vyšlo najevo, že svá tvrzení dokládá ze slov zástupce hlavního lékaře v Drážďanech, který sám naznačil, že pouze spekuluje na základě fám.⁴³

Mezi jeho další známou knihu patří *Hitlerova válka*, vydaná poprvé v roce 1977, kterou dokázal rozpoutat do té doby nepoznanou debatu. Sám Irving

⁴²David Irving | Southern Poverty Law Center. *Southern Poverty Law Center* [online]. [cit.21.01.2023]. Dostupné z: <https://www.splcenter.org/fighting-hate/extremist-files/individual/david-irving>

⁴³David Irving | Southern Poverty Law Center. *Southern Poverty Law Center* [online]. [cit.21.01.2023]. Dostupné z: <https://www.splcenter.org/fighting-hate/extremist-files/individual/david-irving>

charakterizoval knihu tak, že se snažil každou událost, která se odehrála, nahlížet očima Hitlera. To dle něj sice zužuje zorné pole pohledu na události, na druhé straně díky tomu lze vysvětlit z našeho pohledu nevysvětlitelné kroky a činy Hitlera, které vedly k jeho rozhodnutím. V knize např. píše, že Hitler nenařídil vyhlazování Židů, nevěděl o něm až do konce roku 1943. Zároveň dělal, co mohl, aby zmírnil antisemitismus svých podřízených.⁴⁴

Tomuto tvrzení, že Hitler, jakožto nejvyšší postava nacistického Německa a uctíváný vůdce, nevěděl o zřizování koncentračních táborů nebo se snad snažil bojovat proti antisemitismu, nelze příliš věřit. Antisemitismus byl u Hitlera viditelný již od jeho nástupu k moci v roce 1933. Navíc to, že Hitler byl nedotknutelný vůdce nacistického Německa, nenahrává příliš domněnce, že by se jeho podřízení rozhodli dělat cokoli za jeho zády.

Hitlerův antisemitismus se projevoval již dávno předtím, než vůbec k moci nastoupil. Nejviditelněji to lze vidět v jeho knize *Můj boj*.⁴⁵ V knize označuje Židy různými negativními výrazy, přičemž na nich nenachází nic pozitivního. Kniha patří mezi jednu z nejznámějších knih na světě a položila základy nacismu a biologického rasismu v Německu.

Hitler o Židech napsal: *Přirozeně jsem už nemohl dost dobře pochybovat o tom, že se zde nejedná o Němce zvláštního vyznání, nýbrž o národ jako takový.*⁴⁶ Touto větou Hitler oddělil Židy od Němců, nepokládal je za své spoluobčany. Dále píše: *Že se nejednalo o žádné milovníky vody, to bylo vidět už na jejich zevnějšíku, i když člověk přimhouřil obě oči. Později mi bylo zle ze zápachu těchto kaftanářů.*⁴⁷ *K tomu ještě musíme přičíst jejich špinavé oblečení a málo rekovný zjev.*⁴⁸ Hitler představil černo-bílé rozdělení my a oni. To potom přináší pro čtenáře snadné rozhodnutí. Buď se stavím za Němce, ty dobré nebo za špinavé Židy, potom ale nejsem správný Němec. „*I když se řízlo do takového*

⁴⁴EVANS, Richard J. *Lži o Hitlerovi: proces s největším popíračem holocaustu*. V Praze: Slovart, 2011. s. 10

⁴⁵Originální název: *Mein Kampf*

⁴⁶HITLER, Adolf, MÜLLEROVÁ, Luisa, ed. *Adolf Hitler: Mein Kampf: očima dneška: rešerše, citace, komentáře*. Praha: Jana Martínková, c2005. s. 64

⁴⁷Mušský plášť

⁴⁸HITLER, Adolf, MÜLLEROVÁ, Luisa, ed. *Adolf Hitler: Mein Kampf: očima dneška: rešerše, citace, komentáře*. Praha: Jana Martínková, c2005. s. 65

nádoru opatrně, našel se Židáček jako červ hnijící v těle, často zcela oslněn náhlým světlem".⁴⁹ Zde se již jedná o očividný antisemitský výkřik proti Židům.

V knize lze nalézt mimo ideologického pojetí také Hitlerovy manipulační metody, které byly jednou ze součástí jeho úspěchu. Bylo to např. vytvoření obrazu člověka, který vystupuje upřímně, myslí na ostatní a koná zejména pro dobro ostatních. Projevil sounáležitost se čtenářem, tedy identifikoval se jako jeden z davu. Jak bylo zmíněno výše, byl jasně definován nepřítel, rozdělení na my a oni, představení oběti, vůči které může být směřována agrese.⁵⁰ Pravda je pouze jedna a žádné jiné názory nejsou podporovány, protože nejsou potřeba a nejsou vítané. Zároveň je potřeba stanovit cíle, ke kterým se směřuje. Také je důležité zmínit opakování klíčových slovních spojení a slov, kdy je potřeba, aby byly spojeny, ať už s negativními nebo pozitivními emocemi. U Hitlerovy knihy to může být např. jakékoli hanlivé spojení se slovem Žid nebo i postačí výraz židovstvo.⁵¹

Hitlerova kniha *Můj boj* přináší i několik ponaučení pro dnešní i budoucí generaci. Je potřeba se mít na pozoru před násilnými a fanatickými politickými plány, které by se neměly podceňovat. Neignorovat varovné znaky nastupující diktatury nebo vzývání ke zničení např. jednoho národa.⁵² Dále přináší to, že ač nyní vládne demokracie, není to záruka toho, že tu bude navždy. Demokracii je třeba bránit před myšlenkami totalitními či diktátorskými. Neměla by se také opomíjet nenávisť vůči jiným lidem ve společnosti a zakročit proti tomu již v zárodku. Je zde také otázka vydávání takovéto knihy. Je naivní si myslet, že pokud ji zakážeme, už si ji nikdy nikdo nekoupí. Takové knihy tady budou vždy a nikdy nebude možné je zcela vymazat. Je potřeba vyvodit z toho určitá ponaučení, pochopit to, co je v knize závadné a jaké historické okolnosti dopomohly k rozvinutí myšlenek obsažených v této knize.

⁴⁹HITLER, Adolf, MÜLLEROVÁ, Luisa, ed. *Adolf Hitler: Mein Kampf: očima dneška: rešerše, citace, komentáře*. Praha: Jana Martínková, c2005. s. 66

⁵⁰ HITLER, Adolf, MÜLLEROVÁ, Luisa, ed. *Adolf Hitler: Mein Kampf: očima dneška: rešerše, citace, komentáře*. Praha: Jana Martínková, c2005. s. 402

⁵¹ HITLER, Adolf, MÜLLEROVÁ, Luisa, ed. *Adolf Hitler: Mein Kampf: očima dneška: rešerše, citace, komentáře*. Praha: Jana Martínková, c2005. s. 409

⁵² VITKINE, Antoine. *Mein Kampf: příběh jedné knihy*. Přeložil Lenka HOLUBOVÁ MIKOLÁŠOVÁ. Praha: Paseka, 2010. s. 232

Jako Irvingova další známá kniha může být zmíněna kniha *Norimberk: Poslední bitva*. Kniha pojednává o pohledu Irvinga na soudní proces s německými válečnými zločinci od listopadu 1945 do října 1946. Hlavně se zde zaměřuje na nedodržení zásady zákazu zpětného uplatnění nově zavedených zákonů a na, dle něj, porušení principu rovnosti před soudem. Tato kniha má, alespoň dle sekce komentářů na stránce Databázeknih.cz, nejvíce pozitivních ohlasů od čtenářů. Stojí v nich, že po přečtení knihy pochopili, že dějiny píšou vítězové, že Irving se nebojí psát pravdu, ač to není zrovna v módě. Také se konečně čtenáři dozví, kde se vzalo to magické číslo šesti miliónů.⁵³ Obecně jsou konkrétně na této stránce Irvingovy knihy hodnoceny pozitivně.

Irving se kvůli svému psaní několikrát dostal do problémů se zákonem. Za jeho tvrzení v německé verzi *Hitlerovy války*, že *Deník Anny Frankové* je podvrh, byl nakladatel Irvinga nucen zaplatit odškodné. Byl také např. zažalován za své tvrzení, že Jillian Pageová, která o něm napsala novinový článek, ho napsala díky svému „vynalézavému mozku“.⁵⁴ Irvingova nebezpečnost pro běžnou populaci vyplývá z toho, že je brán jako relevantní historik a jeho knihy jsou, na rozdíl od ostatních, mnohem snadněji dostupné, a navíc i povětšinou na internetu dobře hodnocené. V odborné společnosti se s postupujícím časem stal nerelevantním, ať už to vyplývalo z jeho přechodu k tvrdému popíračskému jádru po roce 1988 nebo z toho, že po prohraném soudu s Lipstadtovou v roce 2000 je jako jeden z mála uznán oficiálním popíračem holocaustu.

2.1 David Irving a popírání holocaustu

Kariéru Irvinga lze rozdělit na dvě pomyslné poloviny. První trvá cca do roku 1988, kdy nastal bod obratu při události, která ho trvale převedla do světa tvrdého popíračského jádra. Zúčastnil se totiž soudního procesu s Ernstem Zündelem. To byl německo-kanadský popírač holocaustu, antisemita a obdivovatel Hitlera. V té době ještě Irving nepatřil do tvrdého popíračského jádra

⁵³Norimberk – Poslední bitva – David Irving | Databáze knih. *Knihy | Databáze knih* [online]. Copyright © 2008 [cit. 02.12.2022]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/norimberk-posledni-bitva-33910>

⁵⁴EVANS, Richard J. *Lži o Hitlerovi: proces s největším popíračem holocaustu*. V Praze: Slovart, 2011. s. 18

holocaustu, nicméně i tak již zde byly náznaky nedůvěry ve všeobecně uznávaný výklad holocaustu. Druhá polovina, tedy od roku 1988, ho směřovala do tvrdého jádra popíračských kruhů, kde se stal jednou z nejznámějších osobností a nastal značný odklon od umírněného vnímání problematiky.

Ještě v prvním vydání *Hitlerovy války* z roku 1977 Irving píše o metodické likvidaci ruských Židů během operace Barbarossa roku 1941. Píše také o tom, že vyhlazovací mašinérie běžela až do konce války. Pokud odhlédneme od faktu, že dle Irvinga o tomto Hitler neměl ani ponětí, lze konstatovat, že v této době stále připouštěl skutečnost, že docházelo k masovému a systematickému vyvražďování Židů. Sám Irving v knize dále odkazoval na vyhlazovací program. Stejně tak údaje v rejstříku knihy odkazovaly např. na Osvětim nebo vyhlazovací tábor.

Ve srovnání s vydáním *Hitlerovy války* v roce 1991 najdeme značné rozdíly. Jedním z největších rozdílů bylo zmizení jakékoli zmínky o sousloví „vyhlazování Židů“, tak jak bylo používané v prvotní verzi. Stejně tak sousloví „vyhlazovací program“ zmizelo. Irving to nahradil neurčitými výrazy jako „židovská tragédie“ nebo „špatné nacistické zacházení s Židy“. Kniha stále obsahovala pojmy v rejstříku jako Osvětim nebo vyhlazovací tábor, nicméně strany, na které odkazovaly, již obsahovaly značné úpravy. Zmizelo psaní o vyhlazovací mašinérii, které bylo nahrazeno materiálem popisujícím návštěvu Himmlera v Osvětimi a bylo řečeno, že dochází ke špatnému zacházení.⁵⁵

Je zřejmé, že Irvingův pohled na holocaust se mezi těmito dvěma obdobími výrazně proměnil. Názor lidí na jednu a tu samou věc se může v průběhu let proměňovat. Člověk se určitým způsobem vyvíjí. Je ale otázkou, jestli člověk nezdiskredituje sám sebe a své práce, pokud je schopen v průběhu let takové skokové změny názoru na tu jednu a samou věc. Zároveň je schopen díky tomu změnit podstatné části ve své knize a dojít k naprosto jiným závěrům.

⁵⁵EVANS, Richard J. *Lži o Hitlerovi: proces s největším popíračem holocaustu*. V Praze: Slovart, 2011. s. 113

2.2 Soud s Ernstem Zündelem

Zündel byl německo-kanadský antisemita a obdivovatel Hitlera. Sám napsal knihy *Hitler, jehož jsme milovali a proč* a *UFO: tajná zbraň nacistů*. V druhé knize tvrdil, že záhadné neidentifikovatelné předměty, které občas můžeme vídat na obloze, nejsou UFO, ale jsou vysílány přeživšími nacisty se základnou pod Antarktidou.⁵⁶ Zajímavostí soudního procesu bylo, že na jeho podporu vystoupili jedni z předních popíračů za účelem dokázat, že informace, které šířil, jsou pravdivé. Důležité je, že při jednom ze soudních procesů s Zündelem dokonce figuroval Irving jako soudní znalec a tento proces také změnil Irvingův pohled na holocaust.

S Zündelem proběhla v Kanadě dvě soudní řízení, první začalo v roce 1985 za podněcování antisemitismu. Byl shledán vinným a odsouzen k patnácti měsícům vězení, ale odvolal se a kvůli procedurálním chybám dostal dočasný odklad výkonu trestu. Druhý soudní proces začal v roce 1988. Zde byl shledán vinným a odsouzen k devíti měsícům ve vězení. Nicméně v roce 1992 prohlásil Nejvyšší soud v Kanadě zákon, podle kterého byl odsouzen, za neústavní.⁵⁷

Již při prvním procesu mu přijel radit Faurisson. Ten při prvním procesu vystupoval jako odborný znalec obhajoby. Když soud požádal Faurissona, aby vysvětlil, kam se ztratilo šest miliónů Židů, připustil, že neví, co se s nimi stalo, ale řekl, že pokud mu přeživší Židé dají jména členů rodiny, kteří se ztratili, pokusí se je najít.⁵⁸

Při druhém procesu se k Faurissonovi připojil i Irving. Ten přiletěl ve snaze pomoci s obhajobou a vystupovat ve prospěch Zündela. Oba prosazovali, aby se k soudu přizval správce některé americké věznice, kde se popravuje plynem.⁵⁹ Tím chtěli dokázat, že plynové komory jsou příliš primitivní na to, aby mohly fungovat na vyhlazování Židů. Osudným pro Irvinga se stalo setkání s Fredem A.

⁵⁶EVANS, Richard J. *Lži o Hitlerovi: proces s největším popíračem holocaustu*. V Praze: Slovart, 2011. s. 114

⁵⁷LIPSTADT, Deborah E. *Popírání holocaustu: silící útok na pravdu a paměť*. Vyd. 2. Přeložil Jana OGROCKÁ, přeložil Jiří OGROCKÝ. Praha: Paseka, 2006. s. 215

⁵⁸LIPSTADT, Deborah E. *Popírání holocaustu: silící útok na pravdu a paměť*. Vyd. 2. Přeložil Jana OGROCKÁ, přeložil Jiří OGROCKÝ. Praha: Paseka, 2006. s. 205

⁵⁹LIPSTADT, Deborah E. *Popírání holocaustu: silící útok na pravdu a paměť*. Vyd. 2. Přeložil Jana OGROCKÁ, přeložil Jiří OGROCKÝ. Praha: Paseka, 2006. s. 207

Leuchterem. Leuchter byl „inženýr“, který se specializoval na konstrukci a instalaci popravčích zařízení. Setkali se s ním a Leuchter prohlásil, že vystoupí jako odborný svědek obhajoby a že je přesvědčen, že z hlediska chemie a fyziky není možné, aby Němci zabíjeli Židy plynem. Odjel poté do Polska, kde navštívil Osvětim-Birkenau a Majdanek, kde nezákonně sbíral zbytky cementu a cihel z různých budov, které potřeboval pro to, aby dokázal neexistenci zabíjení plynem.⁶⁰

Leuchter svoje zjištění, kterými chtěl soud přesvědčit o svých tezích, shrnul do tzv. *Leuchterovy zprávy*. Nepřekvapí jeho závěr, kdy došel k tomu, že bylo nemožné zabíjet plynem v těchto místech. Dle něj konstrukce zařízení nemohla vést k jejich užívání jakožto smrtících komor. Navíc dle něj by usmrcení šesti miliónů lidí trvalo šedesát až osmdesát let. Dle Faurissona zpráva znamenala konec mýtu plynových komor.

Leuchter ovšem neměl takovou kvalifikaci, jakou tvrdil, aby mohl posuzovat konstrukci staveb. Vyšlo najevo, že vzdělání v chemii má pouze na úrovni vyšší školy a co se týče fyziky, absolvoval dva kurzy v rámci bakalářského studia (to nicméně bylo v rámci bakaláře svobodných umění, nikoliv přírodních věd). Přiznal, že nemá ani toxikologické vzdělání a vlastně žádný inženýrský titul. Za druhé nikdo netvrdil, že všech šest miliónů zemřelo v plynových komorách na těchto dvou místech.

Problém s touto zprávou bylo vůbec její napsání. Většina popíračů jen doufala, že si začne žít svým vlastním životem, stejně tak, jako se to stalo s *Protokoly sionských mudrců*. Dokázalo to zasít zrnko pochybností i v jinak absurdních případech. Leuchterova zpráva obsahuje řadu nesrovnalostí a výmyslů. Leuchter tvrdil, že si opatřil originální plány krematorií z oficiálních archivů, což poté vyvrátil sám ředitel osvětimského muzea a sdělil, že si mohl maximálně opatřit turistické materiály běžně dostupné v turistických centrech. Tvrdil, že se o

⁶⁰LIPSTADT, Deborah E. *Popírání holocaustu: silící útok na pravdu a paměť*. Vyd. 2. Přeložil Jana OGROCKÁ, přeložil Jiří OGROCKÝ. Praha: Paseka, 2006. s. 207

kyanovodíku a jeho účincích bavit s největším výrobcem tohoto plynu, což následně firma také popřela.⁶¹

Leuchter měl také špatně uvedená historická fakta týkající se instalace a konstrukce plynových komor a krematorií. Navíc zmínil, že vycházel z toho, že budovy a zařízení jsou stejné jako za války a naprosto opomněl fakt, že části byly po válce přestavěny. Dále např. nahrával z místa i video, kde zdůrazňuje použití ochranných rukavic pro sběr vzorků, ačkoliv prováděné zkoušky byly chemické, nikoli bakteriologické a také na sobě měly ochranné masky proti prachu, které by před případnou chemickou kontaminací neochránily. I přes všechny tyto skutečnosti začal IHR Leuchterovu zprávu využívat k propagaci svých tezí.

2.3 David Irving vs Deborah Lipstadtová

V roce 1993 byla vydána kniha Lipstadtové *Popírání holocaustu: sílící útok na pravdu a paměť*. Byla to jedna z prvních knih zabývajících se komplexně problémem popírání holocaustu v té době. V knize se kriticky zmiňuje o Irvingovi, jakožto o jednom z nejnebezpečnějších propagátorů popírání holocaustu a zdiskreditovaném člověku. Měl dle ní napojení na neofašistické a popíračské kruhy – např. s IHR, což bylo několikrát prokázáno. Obvinila ho z překrucování informací, nesprávných citací, přisuzování lživých závěrů věrohodným zdrojům, falšování statistik a dalších závažných přestupků. Dle ní je Irving Hitlerovým obdivovatelem.

Irvinga to velice pobouřilo a poslal vydavateli Lipstadtové, Penguin Books, zprávu s požadavkem na stažení knihy z oběhu z důvodu pomluvy, a pokud by tak neučinili, vyhrožoval Irving soudním řízením. Stažení knihy Lipstadtová odmítla. Irving proto podal v roce 1996 žalobu pro urážku na cti ve Velké Británii. Irving již od začátku tvrdil, že jde o svobodu slova – hlavně tu jeho. Tvrdil, že Lipstadtová je součástí jeho tradičních nepřátel. Jejich cílem je zdiskreditovat jeho práci a poškodit jeho pověst. Byl přesvědčen, že jejich jediný cíl je zničit

⁶¹LIPSTADT, Deborah E. *Popírání holocaustu: sílící útok na pravdu a paměť*. Vyd. 2. Přeložil Jana OGROCKÁ, přeložil Jiří OGROCKÝ. Praha: Paseka, 2006. s. 212

jeho samotného. Irving navíc před začátkem a v průběhu soudního řízení směle ignoroval fakt, že to byl on, kdo zažaloval Lipstadtovou a jejího nakladatele. Na začátku procesu pronesl větu: „*Kdybychom měli najít nějaké pojmenování pro tento proces zabývající se nactiutrháním, pak bych se odvážil navrhnout Obrazy z poprav – mé poprav.*“⁶²

Jaká je vlastně možnost legitimně rozhodnout o výkladu historie? A měl by soud o historii vůbec rozhodovat? Je vůbec možné nechat soud rozhodnout o tak složité a komplexní otázce, jako je holocaust? Tyto otázky, a další byly vznášeny před začátkem soudu a oprávněně. Plynila přirozená obava z toho, že Irving soud vyhraje a umožní tak legitimní zpochybňování holocaustu a poté možná i jiné části historie. S tím, jak soud rozhodne, vlastně rozhodne „správný výklad historie“, rozhodne o tom, co se v minulosti skutečně stalo.

Irving by dříve nebo později rozpoutal o holocaustu a svobodě slova soudní spor, ať s Lipstadtovou nebo někým jiným. Byla to pro něj příležitost ukázat se světu, předložit své názory a dokázat, že zpochybňování holocaustu má svoje místo ve výkladu historie. Což by se mu podařilo, kdyby soud vyhrál. Snažil se tím soudním procesem také cílit na posluchače, kteří ho předtím nijak nezaregistrovali – a tímto soudním procesem si zajistit nové publikum.

Co se týče britského zákona o pomluvě, hovoří ve vícero směrech ve prospěch žaloby. Jediná „povinnost“ Irvinga, jak dokázat svoji pravdu bylo tvrdit, že obžalovaný publikoval výroky, které určitým způsobem poškodili jeho pověst nebo čest. Vůči tomuto existují tři základní postupy obhajoby. Jednak zpochybnit smysl výroků, vůči kterým jsou vzneseny námitky. Dále je možnost zpochybnit, že by dané výroky měly nějaký hanlivý význam. Třetí možností je dokázat, že tvrzení, vůči nimž se žaloba vyhrazuje, jsou pravdivá.⁶³

Jediný možný postup obhajoby pro Lipstadtovou a jejího nakladatele byl třetí přístup. Lipstadtová jasně napsala, co si o Irvingovi myslí a jeho reputace nebyla tak bezchybná, jak sám tvrdil, protože pochybnosti o něm mělo i spousta jiných

⁶²LIPSTADT, Deborah E. *Historie před soudem: můj den u soudu s Davidem Irvingem*. Praha: Epoque, 2006. s. 123

⁶³EVANS, Richard J. *Lži o Hitlerovi: proces s největším popíračem holocaustu*. V Praze: Slovart, 2011. s. 32

profesionálních historiků, nejenom Lipstadtová.⁶⁴ Bylo tedy potřeba dokázat, že Lipstadtová psala o Irvingovi pravdu. Nadto bylo potřeba dokázat Irvingovi úmysl – tedy nejenom to, že ve své práci dělal chyby (ty ostatně může udělat každý), ale že tak učinil úmyslně motivován svými antisemitskými názory.

Jak pronesl během soudu Evans – existuje rozdíl mezi nedbalostí, která je ve své podstatě náhodná a která je úmyslná. Pokud by byl Irving ledabylým historikem, chyby by byly všude. Navíc by nepodporovaly stejné přesvědčení. Na druhou stranu, pokud všechny nedbalosti vedou k jednomu a tomu samému názoru, nejedná se o pouhou nedbalost.⁶⁵

Byla zvolena taktika, která zahrnovala najmutí profesionálních historiků, kteří vypracovali potřebné znalecké posudky, dále najmutí expertů, kteří zdokumentují Irvingovi názory a možné napojení na extremistické organizace a v neposlední řadě zahrnovala analýzu Irvingových děl a napsání posudku, zda nařčení Irvinga o falšování historických záznamů bylo oprávněné. Na druhou stranu tím, že veškeré břímě dokazování spočívá na straně obhajoby, umožňuje jí to zaútočit na žalobce a zničit jeho pověst. Ve skutečnosti to byl Irving, kdo riskoval pověst, nikoliv Lipstadtová.

Kdyby tento proces Irving nerozpoutal, nebylo by oficiálně potvrzeno, že je popírač holocaustu a dál by mohl nerušeně působit bez zjevné újmy na jeho pověsti nebo cti. To ale Irving nevzal v potaz. Na konci třetího týdne procesu se karty díky úspěšné obhajobě obrátily – jako kdyby Irving byl obžalovaným a Lipstadtová žalobcem, řekl Neal Ascherson.⁶⁶

⁶⁴EVANS, Richard J. *Lži o Hitlerovi: proces s největším popíračem holocaustu*. V Praze: Slovart, 2011. s. 33

⁶⁵EVANS, Richard J. *Lži o Hitlerovi: proces s největším popíračem holocaustu*. V Praze: Slovart, 2011. s. 195

⁶⁶EVANS, Richard J. *Lži o Hitlerovi: proces s největším popíračem holocaustu*. V Praze: Slovart, 2011. s. 185

2.3.1 Průběh soudního přelíčení

Proces byl neobvyklý třemi věcmi.⁶⁷ Jednak nebyla přítomna porota. Lze to odůvodnit tím, že množství dokumentace by pro ni bylo příliš rozsáhlé a spornost nastolené otázky byla natolik složitá a závažná, než aby porota správně posoudila předkládaná fakta. Je otázkou, zda by pro Irvinga nebylo výhodnější mít porotu přítomnou. Jeho vystupování a rétorice by mohla podlehnout spíše porota než soudce. Navíc by porotu mohl snáze zmást v proudu argumentů a protiargumentů stejně jako se to stalo většině novinářů mapující tento proces.

Za druhé se soudní jednání odvíjelo více odborně, než bylo zvykem. Díky nepřítomnosti poroty se předkládalo o mnoho více písemných posudků a byli v hojnější míře využíváni soudní znalci. Toto celé kladlo nároky na jiný přístup k obhajobě, než jaká probíhá u klasického soudního procesu.

Třetím aspektem bylo, že Irving se sám před soudem zastupoval.⁶⁸ Není zcela jasné, zda se zastupoval sám z důvodu nedostatků financí na právní zástupce nebo byl přesvědčen, že o tématu ví zdaleka nejvíc a zároveň mu to dodá vážnosti před soudem. Jsem toho názoru, že pokud by byla přítomna porota, bylo by to pro něj výhodou. V této situaci, pod palbou důkazů přicházejících od renomovaných osobností z oboru to mohlo být spíše ke škodě. Zachovat si objektivitu v tomto případě nemuselo být zcela proveditelné. Právě proto soudce, jakožto jediná oprávněná osoba rozhodovat, nebyl ovlivňován názory ostatních lidí a mohl se soustředit pouze na předestřená fakta vypověděna před soudem.

Dalším zajímavým faktem je, že on sám na podpoření svých tezích nepovolal žádného renomovaného historika ani jiného znalce v oboru, kteří by ho v dané věci podpořili.⁶⁹ Jediný, kdo vystoupil po jeho boku, byli dva historikové, kteří měli potvrdit jeho renomé mezi profesionálními historiky a jednoho psychologa, který měl potvrdit jeho přesvědčení, že Židé vždy drželi pospolu v průběhu dějin a tím sledovali vlastní cíle. The Economist k případu napsal, že byl Irving podezříván, že proces využíval jako pokus vzkřísit ochabující veřejný zájem o

⁶⁷EVANS, Richard J. *Lži o Hitlerovi: proces s největším popíračem holocaustu*. V Praze: Slovart, 2011. s. 183

⁶⁸EVANS, Richard J. *Lži o Hitlerovi: proces s největším popíračem holocaustu*. V Praze: Slovart, 2011. s. 184

⁶⁹EVANS, Richard J. *Lži o Hitlerovi: proces s největším popíračem holocaustu*. V Praze: Slovart, 2011. s. 184

jeho práci. Soudní přelíčení se soustředilo převážně na Irvingův výklad původních historických dokumentů.⁷⁰ To vedlo k jisté únavě, hlavně novinářů, kterým se zdál zvolený postup příliš zdlouhavý a zbytečný, byl ale nezbytný.

Jak již bylo uvedeno, jednalo se o spor ohledně historického bádání, zpracování historických dokumentů a svědectví, která nám byla z minulosti zanechána. Takto hluboké zkoumání historika a jeho prací nemělo obdoby. Je jisté, že do tohoto soudu vkládali Irvingovi kolegové, IHR a jeho stoupenci značné naděje. Pokud by Irving dokázal vyhrát, nestálo by popíračům v cestě nic, na co by se museli ohlížet.

Irving sám používal několik různých metod manipulace s různými historickými záznamy. Např. když byl podroben během soudního přelíčení křížovému výslechu, sám pronesl, že přečetl 8000 stran mikrofilmu s přepisy Hitlerova procesu, které se týkaly puče v roce 1924. Když mu bylo oponováno, že úmyslně zatajil určité pasáže z daného přepisu, řekl, že ho vlastně nečetl celý.⁷¹ Bohužel pro něj se vše zaznamenávalo a to, co řekl pod přísahou, bylo bráno za definitivní. Je lehčí někoho oklamat v televizním nebo rádiovém vysílání, ale nikoliv před soudem, kde je vše zaznamenáno.

Podobnou nelogičnost najdeme u výroku Irvinga, který chtěl dokázat, že Hitler neměl tušení o Křišťálové noci a probíhajícím pogromu. Snažil se přesvědčit soud, že větší váhu důkazu by měly mít svědectví z řad Hitlerových pobočníků, než důkazy v podobě zápisu v Goebbelsově deníku nebo jiných dokumentech, ze kterých vyplývalo, že Hitler o všem věděl. Navíc nedlouho předtím prohlásil, že raději dává přednost historickým dokumentům než výpovědím očitých svědků, které mohou být zkreslené.⁷²

Obecně lze říci, že Irving pro stromy neviděl les. Neustále a samo sebou úmyslně dával přednost jednotlivým, relativně nedůležitým svědectvím lidí často spjatých s nacistickým režimem nebo přímo Hitlerem, historickým dokumentům,

⁷⁰EVANS, Richard J. *Lži o Hitlerovi: proces s největším popíračem holocaustu*. V Praze: Slovart, 2011. s. 180

⁷¹EVANS, Richard J. *Lži o Hitlerovi: proces s největším popíračem holocaustu*. V Praze: Slovart, 2011. s. 196

⁷²EVANS, Richard J. *Lži o Hitlerovi: proces s největším popíračem holocaustu*. V Praze: Slovart, 2011. s. 196

které byly sepsány nacisty či Hitlerem a ignoroval pro ně větší celek důkazu, které přinášely pravdu.

Irving se během soudního přelíčení snažil vyvrátit tvrzení, že by někdy spolupracoval s IHR. Snažil se popřít, že by s IHR měl určitý užší vztah, což bylo vyvráceno sečtením všech jeho projevů na konferencích IHR.⁷³ O to zajímavější bylo, že pokud Irving sám tvrdil ve svém prohlášení soudu před začátkem procesu, že IHR je váženou institucí, nedávalo smysl, aby se od ní distancoval.

2.3.2 Irvingova závěrečná řeč před soudem

Na webu IHR lze dohledat přepsanou závěrečnou řeč Irvinga před soudem. Irving odmítl, že by soud rozhodoval o pověsti holocaustu, jak bylo předkládáno tiskem i Lipstadtovou, ale že se jedná o jeho vlastní pověst jakožto lidské bytosti a historika a toho, zda bude moci působit jako historik nadále. Zmiňuje, že pokud bude vynesena rozsudek v jeho neprospěch, svět zažije naprostou paralýzu ohledně tématu holocaustu. Autoři knih o holocaustu se budou muset pohybovat v bezpečných tématech a historici budou omezeni možnostmi zkoumání holocaustu, protože by jinak byli zastaveni autoritami. Tvrdí, že rozsudek v jeho prospěch neznamena, že by se holocaust nestal, ale že je v Anglii stále svobodná možnost o něm diskutovat.⁷⁴

Dále samozřejmě odmítl obvinění z překrucování historických záznamů či jakoukoli jinou manipulaci s historickými fakty. Zmiňuje také, i dle něj, jedno z jeho nejkontroverznějších tvrzení kariéry – to, že Hitler s největší pravděpodobností nenařídil likvidaci Židů. Také zmiňoval Osvětim, kde většina lidí zemřela z přirozených příčin, neexistovaly tam plynové komory a také to, že většina svědectví přeživších jsou nespolehlivá.⁷⁵

⁷³EVANS, Richard J. *Lži o Hitlerovi: proces s největším popíračem holocaustu*. V Praze: Slovart, 2011. s. 208

⁷⁴David Irving's Final Address in the London Libel Trial. *INSTITUTE FOR HISTORICAL REVIEW -- For a More Just, Sane and Peaceful World* [online]. Copyright ©2013 [cit.01.02.2023]. Dostupné: http://www.ihr.org/jhr/v19/v19n2p-9_Irving.html

⁷⁵David Irving's Final Address in the London Libel Trial. *INSTITUTE FOR HISTORICAL REVIEW -- For a More Just, Sane and Peaceful World* [online]. Copyright ©2013 [cit.1.02.2023]. Dostupné: http://www.ihr.org/jhr/v19/v19n2p-9_Irving.html

Irvingova závěrečná řeč odmítala téměř všechna obvinění a domněnky o něm, o holocaustu, Hitlerovi a dalších, které se vyskytly v průběhu soudního procesu. Neprojevila žádnou sebereflexi ani změnu názorů. Irving tvrdě odmítá jiný názor na věc než svůj a odmítá větší část dokumentů a dalších zdrojů, které vyvrací jeho myšlenky. Naopak se sveřepě držel hrstky zdrojů pocházejících např. z nejbližšího Hitlerova prostředí či prostředí nacisticky nakloněnému a čerpá z nich, přičemž tvrdí, že prokazují objektivní pravdu.

2.3.3 Verdikt soudu

Rozsudek měl třistapadesát stránek. Soudce v rozsudku popsal Irvingovo počínání během jeho kariéry. Kritizoval Irvingovo tvrzení, že během pivního puče v roce 1924 se Hitler snažil udržet pořádek. Irving incident popsal tak, aby vykreslil Hitlera jako zodpovědného člověka. Dále bylo napsáno, že Irvingova interpretace Křišťálové noci byla v rozporu s předloženým důkazním materiálem a Irvingovo tvrzení, že se Hitler snažil tuto událost během noci zastavit, je vážné překrucování současných dostupných důkazu.⁷⁶

Kritizováno bylo také Irvingovo tvrzení, že Hitler neschvaloval nebo nevěděl o masovém vyvražďování Židů na východě a že na něm nenesl žádnou vinu. Soudce byl přesvědčen, že se toto dělo a bylo v souladu s nařízeními vedoucími představiteli nacistického Německa. Irvingův odhad 100 000 a více mrtvých v knize *Zkáza Drážďan* postrádal jakýkoli důkazní základ a došel k závěru, že žádný odpovědný historik nemůže zacházet s historickými důkazy tak, jako to činil Irving.⁷⁷

V rozsudku soudce jasně a natvrdo sdělil, že Irving je popírač holocaustu, antisemita a rasista. Opakovaně překročil hranici kritiky a vyloženého hanobení židovského národa. Navíc jeho pravidelná přítomnost na shromáždění neonacistů a pravidelnost kontaktů s nimi potvrdila jeho sympatie k zásadám, které tyto lidé propagují. Soudce také neopomněl Irvingovo tvrzení, že se

⁷⁶LIPSTADT, Deborah E. *Historie před soudem: můj den u soudu s Davidem Irvingem*. Praha: Epocha, 2006. s. 352

⁷⁷LIPSTADT, Deborah E. *Historie před soudem: můj den u soudu s Davidem Irvingem*. Praha: Epocha, 2006. s. 353

maximálně dopustil určitých historických chyb, avšak neúmyslně. Dle něj Irvingovo zacházení s důkazy je neslýchané a je obtížné přijmout, že by to bylo z jeho strany neúmyslné. Spíše jde ze strany Irvinga o snahu manipulovat důkazy tak, aby odpovídali jeho přesvědčení.⁷⁸ Nakonec byl soudní spor rozhodnut ve prospěch Lipstadtové.

Výhra neznamenal zadostiučinění pouze pro Lipstadtovou, která dokázala obhájit své názory před soudem. Znamenal naději pro všechny, kterých se holocaust určitým způsobem dotýkal, pro všechny Židy, kteří se potýkali a potýkají s antisemitismem. Po skončení soudu obdržela Lipstadtová lavinu zpráv, telefonátů a emailů od přeživších holocaustu, jejich dětí a dalších Židů. Dostávala zprávy i od lidí, kterých se daná věc nedotýkala přímo – vojáků, kteří poprvé vstoupili do osvobozených koncentračních táborů nebo od lidí, kteří jen byli znepokojeni popíráním holocaustu jako takovým.

Při přednášce v Los Angeles našla ve svém saku vzkaz: „*Děkuji vám. Byl jsem vězeň č. 193061 v Osvětimi a pomáhal jsem demontovat plynové komory a krematoria. Ernie Regan.*“⁷⁹ Pokud by výsledek soudu byl jiný, mohly se oběti holocaustu stát obětmi podruhé – akorát v tom duchu, že by bylo popřeno to, co sami prožili.

2.3.4 Dohra po verdiktu

Irving se chtěl proti rozsudku odvolat. Jeho první žádost soudce odmítl s tím, že své rozhodnutí považuje za nezvratné. Irving se poté obrátil na Apelační soud, kde byla žádost také zamítnuta. Požádal poté o ústní výslech, kde by mohl předložit nové důkazy, které neměl během prvního procesu k dispozici. Po tomto Apelační soud žádost znovu projednal a vyhověl Irvingovi a stanovil projednání na červen 2021.⁸⁰ Po tomto bylo odvolání zamítnuto a Irvingovi nařízeno, aby uhradil výdaje spojené se soudním procesem. Určitá kritika tohoto soudního

⁷⁸LIPSTADT, Deborah E. *Historie před soudem: můj den u soudu s Davidem Irvingem*. Praha: Epoque, 2006. s. 354

⁷⁹LIPSTADT, Deborah E. *Historie před soudem: můj den u soudu s Davidem Irvingem*. Praha: Epoque, 2006. s. 368

⁸⁰LIPSTADT, Deborah E. *Historie před soudem: můj den u soudu s Davidem Irvingem*. Praha: Epoque, 2006. s. 374

procesu se objevila, a to v tom smyslu, že žádný historik by neprošel takovým podrobným zkoumáním, kterým prošel Irving.

Prohra Irvinga stála mnohé. Jednak hodně peněz, ač mu bylo z velké části přispíváno z řad jeho podporovatelů v průběhu soudního procesu. Stála ho také jeho reputaci, v první řadě u profesionálních historiků, ale hlavně v řadách jeho příznivců, pravicových extremistů či popíračů holocaustu. Pro ně bylo nepřijatelné, že prohrál, což mnozí z nich nedokázali pochopit. Nejvíce jim ale vadily ústupky, které Irving udělal během soudního přelíčení, kterými je zklamal. Zündel tvrdil, že panovala mezi popírači holocaustu naštvanost, protože nedokázali pochopit, proč je Irving nepovolal jako soudní znalce a proč se vlastně od nich distancoval.⁸¹

2.4 Působení Irvinga po soudu

Je jisté, že Irvingova reputace po prohraném soudu utrpěla a tím více, že to byl on, kdo Lipstadtovou zažaloval, ačkoliv sám sebe stejně prohlašoval za oběť její nenávisti vůči němu. Rozhodně tímto soudním procesem ztratil větší část reputace u akademické obce a ve větší míře i u svých čtenářů, kteří ho možná do té doby mohli považovat za relevantní zdroj informací. Stalo se tak minimálně u těch, kteří se neřadí mezi antisemity. Nicméně i přes tento proces patří v rámci komunity popíračů mezi jednu z nejvýznamnějších osobností. Velkou osobní ztrátu pro něj představovala prohra u soudu v rámci finančních výdajů a následných náhrad. On sám nebyl schopen zaplatit soudní výlohy jemu vzniklé ani pokutu uloženou soudem a v roce 2002 byl nucen vyhlásit bankrot.⁸²

V roce 2008 byl zatčen v Rakousku ve Štýrsku na základě nenávistných projevů proti Židům na neonacistických akcích, které navštívil v roce 1998 a byl na něj od té doby vydán zatykač. I tak se do Rakouska vrátil a byl ihned postaven před soud. Odsoudili ho ke třem létům vězení za popírání holocaustu.⁸³ Odseděl si

⁸¹EVANS, Richard J. *Lži o Hitlerovi: proces s největším popíračem holocaustu*. V Praze: Slovart, 2011. s. 223

⁸²BBC NEWS | Europe | Timeline: David Irving's battles. [online]. [cit.03.02.2023]. Dostupné z: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/4720452.stm>

⁸³BBC NEWS | Europe | Timeline: David Irving's battles. [online]. [cit.03.02.2023]. Dostupné z: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/4720452.stm>

třináct měsíců ve vězení, poté byl propuštěn a dostal zákaz návratu do Rakouska.⁸⁴

Odsouzení Irvinga v Rakousku za jeho projevy nastolilo opět debatu ohledně svobody slovy a kam až sahá. Některé názory se vztahují na to, že popírání vraždy několika miliónu lidí není rozhodně něco, na co by se měla vztahovat svoboda slova a toto hlásání by se mělo tvrdě trestat. Na druhé straně stojí lidé, kteří tvrdí, že tímto se nic nevyřeší. Kdo vlastně určuje, co je již za hranou a co naopak ne? Někteří označovali toto odsouzení za pokrytecké, protože zhruba ve stejném čase byly otištěny karikatury proroka Mohammeda. Autoři této karikatury neskončili před soudem, ač naštvali mnoho muslimů po celém světě. Je tedy na posouzení každého z nás, jak nás dané jednání osobně zasahuje.

Rakousko jako jedna z mnoha zemí přijalo zákony kriminalizující projevy, které popírají holocaust nebo jinak hrubě dehonestují činy provedené nacistickým Německem. Vedle Rakouska je to také i Česká republika. V našich českých zákonech nalezneme konkrétně k popírání holocaustu paragraf v trestním zákoníku - § 405. Ten nalezneme v hlavě XIII trestné činy proti lidskosti, míru a válečné trestné činy. Paragraf zní: *„Kdo veřejně popírá, zpochybňuje, schvaluje nebo se snaží ospravedlnit nacistické, komunistické nebo jiné genocidium nebo nacistické, komunistické nebo jiné zločiny proti lidskosti nebo válečné zločiny nebo zločiny proti míru, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.“*⁸⁵ Mezi další země kriminalizující toto jednání patří např. Spolková republika Německo, Francie nebo Polsko.

V roce 2009 Irving prohlásil, že ho Hitler jmenoval jeho životopiscem. Přišel na to během práce na biografii Hitlera. Prý během pracování na této knize našel všechny přeživší doktory, kteří léčili Hitlera a když jednomu z nich zavolał, ozvalo se do sluchátka, že ho očekával.⁸⁶ Jednoho dne dle poselství pronesené

⁸⁴BBC NEWS | UK | Profile: David Irving. [online]. [cit.03.02.2023]. Dostupné z:http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/4449948.stm

⁸⁵40/2009 Sb. Trestní zákoník. *Zákony pro lidi – Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění* [online]. AION CS, s.r.o. 2010

⁸⁶ David Irving | Southern Poverty Law Center. *Southern Poverty Law Center* [online]. [cit.03.02.2023]. Dostupné z:<https://www.splcenter.org/fighting-hate/extremist-files/individual/david-irving>

Hitlerem přijde Angličan a napíše o něm životopis. Bude to ale Angličan z příští generace, který bude znát německé archivy.

V roce 2010 začal Irving jezdit se zájemci po bývalých koncentračních táborech a významných místech druhé světové války ke zděšení mnohých židovských skupin. Osvětim ale navštívit odmítá, dle něj se z tohoto místa stala turistická atrakce. V rozhovoru říká, že lidi zajímá pravda a proč vlastně jen Židi jsou vnímáni jako oběti. Odmítá ale to, že by vydělával na prodávání „pravdy holocaustu“. Na položenou otázku, zda je antisemita odpovídá, že ne, že navzdory všemu se jím ještě nestal.⁸⁷

Irving tvrdí, že v dnešní době inspiruje hlavně mladou generaci „skeptiků ohledně holocaustu“. Dostává údajně zprávy hlavně od mladých lidí, kteří jsou nadšení z jeho názorů ohledně Hitlera a Židů. Říká, že s nimi buduje vztahy. Tomu i dost napomáhá dnešní online svět, kdy je vše na dosah ruky, což platí jak pro ty relevantní zdroje informací, tak i pro ty méně relevantní, v tomto případě Irvinga. Historie se dle něj vyvíjí i s povděkem internetu.⁸⁸

Mluví k lidem, kteří ztratili důvěru k mainstreamovým médiím. Lidé nevěří novinám, vládám a hledají jiné zdroje informací. On pro ně údajně představuje nový vítr v jejich hledání. Lidé mu posílají velké peněžní částky jako dary, někdy až pětimístné. I díky nim může řídit svůj nový Rolls-Royce, ačkoliv jak sám říká, peníze pro něj nejsou to nejdůležitější. Jeho fanoušky se stávají např. v USA lidé, kteří volí Donalda Trumpa. Tomu údajně také věří, že jim přinese blahobyť a informace, po kterých prahnou.

⁸⁷Attention Required! |Cloudflare. *Attention Required!* |Cloudflare [online].[cit.03.02.2023]. Dostupné z: <https://www.jpost.com/not-just-news/q-and-a-with-holocaust-denier-david-irving-im-not-an-anti-semite-yet-415004>

⁸⁸Antisemite, Holocaust denier yet David Irving claims fresh support | David Irving | The Guardian. [online]. [cit.03.02.2023]. Copyright © Dostupné z: <https://www.theguardian.com/uk-news/2017/jan/15/david-irving-youtube-inspiring-holocaust-deniers>

3. Bombardování Drážďan

Kniha *Zkáza Drážďan* vyšla v roce 1963. Patří mezi jednu z nejúspěšnějších Irvingových knih a vybudoval si na ni poměrně slušnou reputaci mezi historiky. Byla přeložena do několika cizích jazyků. Kniha pojednává o jedné z největších událostí druhé světové války. Dle tvrzení autora se v Drážďanech odehrál nejpustošivější letecký útok v rámci válečných dějin. Nevyrovnal se tomu ani nálet na Nagasaki nebo Hirošimu, kde svržená atomová bomba zabila 71 379 lidí. Při sérii náletů na Drážďany provedené Spojenci ve dnech 13. a 14. února 1945 zahynulo údajně 135 000 lidí, tedy více než během náletů na Velkou Británii za celou válku nebo při svržení atomových bomb.

Irving pro svoji knihu čerpal ze vzpomínek letců a protagonistů, kteří účinkovali ve třech náletech. Čerpal z pamětí britských letců, stovky letců z amerických bombardérů a doprovodných stíhaček a dále vzpomínky ze strany letců Luftwaffe a obyvatel Drážďan. Také čerpal z oficiálního spisu Sira Charlese Webstera a Nobla Fraklanda Strategická letecká ofenziva proti Německu, 1939-1945 a dalších.⁸⁹ Irving nás touto historickou událostí provádí od jejího prvopočátku až do konce. Píše o historických pozadích celé akce, o nepřipravenosti Drážďan na toto bombardování, o průběhu bombardování během tří dnů a dohře po celé události.

3.1 Historická fakta

Město Drážďany na útok nebylo dobře připraveno. Většina obyvatel věřila, že unikla osudu ostatních německých měst. Drážďany byly v té době důležitým centrem komunikace, dopravy a administrativy. Drážďany byly jedním z největších měst na východní frontě a průmysl byl plně zaměřený na válku – např. se zde odehrávala výroba zbraní. Fungovala zde také chemická, ocelářská a radiotechnická výroba, která zásobovala wehrmacht. Nacházel se tam také i třetí největší železniční uzel nacistického Německa.⁹⁰

⁸⁹IRVING, David John Cawdell. *Zkáza Drážďan*. Olomouc: Votobia. 1997.

⁹⁰Na popel a prach. Spojenecké bombardování před 75 lety srovnalo Drážďany se zemí. CT24 ceskatelevize.cz Copyright © 2013[online]. [cit.04.02.2023]. Dostupné z:

Bombardování města Spojenci ovšem neprobíhalo přesně podle původní vytyčené strategie. Původně mělo být cílem útoku průmyslové centrum s následným ochromen výroby. To se ovšem nestalo. Místo toho bylo zaútočeno na historické jádro města, které ihned vzplálo. Dlouhotrvající početné nálety ve snadno hořícím centru města vytvořily ohnivé inferno. Bylo zničeno patnáct čtverečních kilometrů. Město hořelo tři dny a rozpoutaný oheň byl vidět ze stokilometrové dálky.

Bombardování Drážďan bylo předmětem mnohé kritiky a odstartovalo debaty o zločinech Spojenců za druhé světové války. Jaký byl strategický význam útočení na Drážďany, když se téměř celé bombardování soustředilo na civilní a nevýznamné cíle? Jak mohl být morálně tento útok obhájen? Velká část historiků došla k závěru, že bombardování Drážďan mělo za cíl zničit morálku a poškodit německý lid a tím i jeho vůli bránit se vpádu spojeneckých vojsk.⁹¹ Zároveň to mělo demonstrovat vojenskou sílu Spojenců.

3.2 Kniha – Zkáza Drážďan

Kniha je na první pohled napsaná poměrně odborně za doprovodu podrobných informací o náletech na Drážďany včetně toho, co útoku předcházelo a co se dělo poté. K podpoření zdání vědeckého bádání v knize nalezneme v závěru různé dodatky, kde najdeme zaneseno v různých tabulkách, kolik bylo např. v Drážďanech zničených domů. Kniha také obsahuje pro Irvinga velmi důležitý zdroj informací o počtu obětích. Jedná se o denní rozkaz č. 47, kde plukovník Grosse uvádí celkový počet zemřelých v Drážďanech – 250 000 obětí.

Celkové využití zdrojů v knize působí nejednoznačně a diskutabilně. V rámci celého textu nenalezneme přesné odkazy na příslušnou knihu, dokument či cokoli jiného, kde by Irving mohl danou informaci nalézt. Všechny použité zdroje se nachází na konci knihy, nepřehledně uspořádané a spíše se jedná o různé svědecké výpovědi, zprávy či komentáře z novin. Nelze tedy úplně s přesností ověřit důvěryhodnost daných zdrojů.

⁹¹EVANS, Richard J. *Lži o Hitlerovi: proces s největším popíračem holocaustu*. V Praze: Slovart, 2011. s. 146

Kontroverznost této knihy spočívá hlavně v odhadu obětí náletů, které nám Irving předkládá. Dle něj zemřelo během bombardování na téměř 135 000 lidí. Většina historiků ale předkládá údaj 25 000 lidí. Irvingovi odhady ohledně zabitých 135 000 lidí se nezakládaly na seriózním zkoumání historických dokumentů, ale převážně na tvrzení úředníka z Drážďan, který měl za úkol shromažďovat záznamy a majetek po těch, kteří jsou mrtví. Po sečtení mu vyšlo číslo cca 35 000 obětí, ale sám vyjádřil názor, že dle něj je to spíše 135 000 obětí. Irving to vysvětlil tak, že si Spojenci nechtěli ve světě kazit renomé a prostě vyškrtli jedno číslo, což není příliš věrohodné tvrzení. Číslo 135 000 tedy vychází z pouhé spekulace.

V dalších letech a nově vydávaných edicích knihy se začíná objevovat číslo 250 000 obětí. Toto číslo Irving získal z dokumentu Denní rozkaz č. 47, který byl přisuzován plukovníku Grossovi. Irving nicméně nezískal autentický materiál, ale pouze opis neznámého dokumentu, nijak neidentifikovatelný a neověřený.⁹²

Paradoxem je způsob použití takového zdroje a ukazuje to, jak Irving pracuje s historickými dokumenty. Jestliže mu daný nalezený dokument, který není ani příliš důvěryhodný, „hraje do karet“ a prokazuje to, čemu sám věří, použije ho jako věrohodný materiál, na kterém staví svoje teze dále. Když ale naopak dokument podkopává jeho tvrzení a snižuje např. čísla mrtvých lidí, bude s největší pravděpodobností označen za neautentický.

Z výňatku na konci knihy je řečeno, že do večera dvacátého března bylo vytaženo 202 400 těl, tím pak tedy může odhadnout, že číslo zemřelých dosáhne 250 000.⁹³ Uvádí i to, že celkem 36 % všech obytných budov v Drážďanech bylo zničeno nebo silně poškozeno a je i uveden výčet poškozených objektů s číselnými údaji. Nicméně takové vysoké číslo obětí nemůže být pravdivé, byť jen ze statistického hlediska. Muselo by dojít k vyhlazení až třiceti procent obyvatelstva Drážďan. Je faktem, že v Drážďanech se v té době nacházelo více lidí než obvykle, protože jimi procházeli utečenci prchající před Rudou armádou, i tak je ale takové číslo velmi nadsazené.

⁹²EVANS, Richard J. *Lži o Hitlerovi: proces s největším popíračem holocaustu*. V Praze: Slovart, 2011. s. 150

⁹³IRVING, David John Cawdell. *Zkáza Drážďan*. Olomouc: Votobia, 1997.

S ohledem na jeho přesvědčení, že v Drážďanech zemřelo tolik lidí, lze zmínit jeho paradoxní postoj ke koncentračním táborům a počtu obětí v nich. Irving spolu s dalšími popírači holocaustu odmítal připustit existenci koncentračních táborů. Hlavní roli v tomto odmítání hrál argument, že tak velké množství lidí se např. v Osvětimi nikdy nemohlo nacházet z praktických důvodů. Nebylo by kam umístit ani je tam prakticky dopravit. Proto jsou dle něj tvrzení o zabíjení v Osvětimi nesmyslná. Sam Irving tvrdí, že zabít takové množství lidí a následně nějakým způsobem naložit s takovým množstvím těl je zhora nemožné. Za těmito tvrzeními stojí jednak Irvingův antisemitismus a také snaha očistit nacistické Německo.

Na druhé straně, pro Irvinga není problém, aby prohlásil, že bylo zabito v Drážďanech 250 000 lidí. Je potřeba vzít na vědomí, že by muselo být využita pomoc několika stovek lidí na vyzvednutí mrtvých těl a následně použít spoustu vozidel, která by těla někam svážela a ty se dále pohřbívala. Poté by muselo dojít i např. k pokusům o zjištění totožností a kontaktování příbuzných. Navíc by se to vše muselo stihnout v relativně krátkém čase, což by dle Irvinga také nebyl problém. Zde se zase ukazují motivy Irvinga o snahu postavit nacistické Německo do větší role oběti, než skutečně byla (nálety na Drážďany byla velká tragédie, a to většina historiků nezpochybňuje), na druhou stranu se neodehrálo tak velké vraždění, jak jej popisuje Irving. Snaží se tím i zároveň extrémně očernit Spojence v tom smyslu, že tímto činem spáchali mnohem větší krveprolití než kdy vůbec Německo během druhé světové války.

4. Norimberský proces

Irving vydává v roce 1996 jednu z jeho nejznámějších knih, která přibližuje soudní proces, který byl veden s německými válečnými zločinci. Proces se konal v Norimberku od listopadu 1945 do října 1946. Irving v knize vyjadřuje své pochyby o porušení dvou právních zásad. Jedná se o zásadu zákazu zpětného uplatnění nově zavedených zákonů a o zásadu principu rovnosti stran před soudem.

V případě zásady zákazu zpětného uplatnění nově zavedených zákonů se jedná o retroaktivitu právních norem.⁹⁴ Právní normy, které vznikly, neovlivňují pouze vztahy vzniklé v budoucnosti, ale působí také zpět do minulosti a ovlivňují vztahy před jejím vznikem, což představuje velký zásah do právní jistoty. Irving se vymezoval vůči tomu, že ti, s nimiž byl veden soud, nepáchali v době existence nacistického Německa nic nezákonného, protože tehdy platné právní normy takovéto jednání nezakazovaly.

Princip rovnosti stran před soudem spočívá v myšlence, že žádná ze stran není v rámci soudního procesu znevýhodněna. Irving toto znevýhodnění spatřoval v tom, že obžalovaným nebyl umožněn přístup k archivním materiálům, ačkoli žalobci k nim přístup měli. Navíc Irving zmiňuje, že zločiny, za které byli obžalovaní souzeni, páchali Spojenci také. Zvláště se těchto zločinů měl dopouštět Sovětský svaz.

U soudu byla taktéž zmíněna Hitlerova kniha, *Můj boj*, jakožto důkaz, že pokud některý z obviněných tvrdil, že se nepodílel na nacistickém vyvražďování Židů, tak je toto tvrzení lživé. V Německu byla tato kniha od roku 1933 součástí intenzivní propagace nacismu od základních škol po univerzity. Stala se jedním z prostředků, které formovaly myšlení tehdejšího německého národa.⁹⁵ Kniha byla využívána v průběhu celé existence nacistického Německa. Göring např. tvrdil, že kniha byla jen „známá“ a nepředstavovala nic významnějšího a

⁹⁴40/2009 Sb. Trestní zákoník. *Zákony pro lidi – Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění* [online]. Copyright © AION CS, s.r.o.2010 [cit. 06.02.2023]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>

⁹⁵VITKINE, Antoine. *Mein Kampf: příběh jedné knihy*. Přeložil Lenka HOLUBOVÁ MIKOLÁŠOVÁ. Praha: Paseka, 2010. s. 140

rozhodně se v jeho očích nejednalo o program nacistické strany. S tím nelze souhlasit. Podstatu knihy dobře vystihuje tato věta: „*Od Mein Kampfu vede cesta přímo k pecím v Osvětimi a plynovým komorám v Majdanku*“.⁹⁶

4.1 Historická fakta

20. listopadu 1945 byl zahájen mezinárodní vojenský tribunál s dvaadvaceti válečnými zločinci. Jednalo se o historicky první soud s válečnými zločinci. Ovlivnil další vývoj mezinárodního práva a pojmenoval zločiny proti lidskosti. Mezi obžalovanými se nacházel např. Herman Göring, Rudolf Hess nebo Joachim von Ribbentrop. Proces se odehrál v norimberském justičním paláci. Ve městě, kde byli před jedenácti lety vyhlášeny Norimberské zákony, které prakticky zavedli rasismus do běžného života německých občanů.

Obžaloba měla čtyři body. Jednalo se o obvinění z účasti na spiknutí, zločiny proti míru, válečné zločiny a zločiny proti lidskosti.⁹⁷ Většina obžalovaných vinu nepřiznala a cítili se nevinní. Hlavní žalobce USA poté řekl, že obžalované usvědčí pomocí jejich vlastních dokumentů a záznamů z průběhu války.⁹⁸ Těchto dokumentů měla obžaloba k dispozici téměř přes dva tisíce. Mimo jiné obsahovaly rozkazy s podpisy obviněných, jejich projevy, datумы schůzek s Hitlerem. Dále mezi nimi byly spisy nalezené v koncentračních táborech. K těmto všem dokumentům také bylo předvoláno přes dvě stě svědků. Neoficiální vedoucí pozici obžalovaného zastal Göring. Muž, který založil gestapo a první koncentrační tábory. Göringův nejznámější výrok zní: „Já určuji, kdo je Žid“.

Ke konci soudního procesu dostali obžalovaní právo naposledy se vyjádřit. Většina uznala, že se určité zločiny odehrály, ale popřeli to, že by na tom měli

⁹⁶VITKINE, Antoine. *Mein Kampf: příběh jedné knihy*. Přeložil Lenka HOLUBOVÁ MIKOLÁŠOVÁ. Praha: Paseka, 2010. s. 140

⁹⁷Den, kdy byl zahájen Norimberský proces (20. listopad 1945) |Stream. *Internetová televize, filmy, seriály a videa online zdarma* | Stream [online]. Copyright © 1996 [cit. 06.02.2023]. Dostupné: <https://www.stream.cz/slavedny/den-kdy-byl-zahajen-norimbersky-proces-20-listopad-151382>

⁹⁸Den, kdy byl zahájen Norimberský proces (20. listopad 1945) |Stream. *Internetová televize, filmy, seriály a videa online zdarma* | Stream [online]. Copyright © 1996 [cit. 06.02.2023]. Dostupné: <https://www.stream.cz/slavedny/den-kdy-byl-zahajen-norimbersky-proces-20-listopad-151382>

nějaký podíl a své jednání omluvili tak, že pouze poslouchali rozkazy. Hlavní vina byla dána mrtvým – ať už Hitlerovi nebo např. Goebbelsovi. 30. září 1946 byl vynesen rozsudek.⁹⁹

Mezi tresty byla smrt oběšením, doživotí, deset až dvacet let vězení a pár obviněných bylo zproštěno obvinění. Hess dostal doživotí, Göring a Ribbentrop trest smrt oběšením. Někteří požádali o milost nebo změnu trestu, to se týkalo např. Göringa. Ten požádal o vykonání trestu zastřelením, nikoliv oběšením. Veškeré snahy o změnu trestu byly ale zamítnuty a termín poprav stanoven na 16. října 1946. Göring nakonec spáchal sebevraždu, když ho našli mrtvého 15. října 1946. Zemřel na otravu kyanidem.¹⁰⁰

Žádným soudem nebylo zřejmě možné obsáhnout hrůzné činy nacistického Německa během války. Snahou bylo alespoň dovést k odpovědnosti klíčové osobnosti nacismu a vynést rozsudek nad ideologií nacismu.

4.2 Kniha – Norimberk: poslední bitva

Kniha *Norimberk: Poslední bitva* je řazena mezi nejúspěšnější díla Irvinga. Ten v knize vyjadřuje jeho osobní pohled na pozadí a průběh soudu s německými válečnými zločinci. V knize využívá své starší články o procesu, které publikoval koncem šedesátých let, dále využívá rozhovorů s obhájci, kteří u soudu působili a těmi, kteří se osobně účastnili procesu a nebyli popraveni.¹⁰¹

Čerpal také z osobních deníků některých obhájců či soudců. V předmluvě knihy Irving jako svůj nejhodnotnější zdroj vyzdvihuje soudce Roberta H. Jacksona, který byl hlavním americkým žalobcem norimberského procesu. Využíval jeho soukromé materiály a dále spisy, které se nachází v Národním archivu ve

⁹⁹Den, kdy byl zahájen Norimberský proces (20. listopad 1945) |Stream. *Internetová televize, filmy, seriály a videa online zdarma* | Stream [online]. Copyright © 1996 [cit. 06.02.2023]. Dostupné: <https://www.stream.cz/slavedny/den-kdy-byl-zahajen-norimbersky-proces-20-listopad-151382>

¹⁰⁰Den, kdy byl zahájen Norimberský proces (20. listopad 1945) |Stream. *Internetová televize, filmy, seriály a videa online zdarma* | Stream [online]. Copyright © 1996 [cit. 06.02.2023]. Dostupné: <https://www.stream.cz/slavedny/den-kdy-byl-zahajen-norimbersky-proces-20-listopad-151382>

¹⁰¹IRVING, David John Cawdell. *Norimberk: poslední bitva*. Praha: Naše vojsko, 2009. s. 5

Washingtonu. Vedle Jacksona využíval také poznámky a osobní deníky soudce Francise Biddlea.¹⁰²

V celé knize Irving odkazuje na konkrétní zdroje, z kterých napsané informace čerpal, což tak např. v knize *Zkáza Drážďan* neudělal. Na druhou stranu v knize nenalezneme úplný výčet všech zdrojů, které Irving využil. Zdroje jsou sice uvedené v citacích na jednotlivých stránkách, kompletní seznam zde chybí. Stejně tak zde nenalezneme rejstřík pro snadnější vyhledávání klíčových slov. Pro porovnání bych zde uvedla knihu *Lži o Hitlerovi* od R.J.Evanse. Ta obsahuje 300 stran, z čehož ale 53 stránek je vyhrazeno pouze pro rejstřík a poznámky, ve kterých jsou uvedeny zdroje pro jednotlivé kapitoly. Irvingova kniha obsahuje stránek 319 i s obrázkovou přílohou.

Markantní rozdíl vyplývá i z pouhého srovnání zdrojů, jejich počtu ale také kvalitě. I z tohoto lze usuzovat, že u Evanse si můžeme být téměř jisti, že při své práci se snažil využít rozličné zdroje tak, aby zůstal objektivním. Můžeme vidět, že si selektivně nevybírál ty zdroje, které by podporovali jeho směr uvažování. Konkrétně tato kniha popisuje úlohu Evanse u soudu Irvinga a Lipstadtové. Popisuje jeho rozplétání Irvingova falšování historie, jeho napojení na pravicovou extremistickou scénu a falšování historických pramenů. Kniha by mohla být napsána tendenčně a útočně vůči Irvingovi. Je ale napsána věcně a objektivně a poskytuje informace, které nelze zpochybnit, protože jsou dále dohledatelné k primárnímu zdroji.

U Irvinga toto nenalezneme. Sám Irving vždy tvrdil, že se snaží na své zdroje informací nahlížet v jiném úhlu pohledu a snaží se vybírat ty zdroje, které jsou opomíjené. To ale často vede k tomu, že přikládá větší význam např. osobním deníkům lidem, kteří nejsou nestranní a objektivní třeba vůči nacistickému Německu. Může poté docházet ke zkreslení.

Dalším problémem s Irvingovými zdroji je právě zmíněná omezenost. Pokud Irving přikládá jednomu zdroji výrazně větší váhu než ostatním, zvláště pokud se jedná o zdroj, který pochází z osobních deníků, záznamů a zážitků, jako to bylo v případě Jacksona, nemůže se jednat o zcela objektivní historickou knihu.

¹⁰²IRVING, David John Cawdell. *Norimberk: poslední bitva*. Praha: Naše vojsko, 2009. s. 6

V souvislosti s holocaustem se Irving zabýval číslem šesti miliónů mrtvých Židů a kde se dané číslo vzalo. K číslu se dospělo pomocí extrapolace dle známého počtu Židů z roku 1929 a odhadů, které se provedly v roce 1945. K tomuto číslu dospěl Dr. Robinson, přední židovský právník. Doslova to Irving komentuje: „*Takto však spatřila světlo světa cifra 6 miliónů, neměnná jako ruiny Panteonu a obrovská a legendární jako rhodský kolos*“.¹⁰³ Irving toto zpochybňoval kvůli zmatkům, které v Evropě v roce 1945 panovaly a také kvůli otázce, kdo je Žid a koho lze počítat do obětí. Irving také kritizoval snahu židovských organizací podílet se na procesu, zejména proto, aby si byli jisti, že obžalovaní budou odsouzeni za holocaust.¹⁰⁴ Na to Irving také kritizuje zákony některých evropských zemí, kde je pod hrozbou sankce zakázáno zkoumat otázku „plynových komor“, což dle něj brání zdravému výzkumu a odhadu.¹⁰⁵

Dle Irvinga Spojenci obvinili obžalované z porušení zákonů, které v té době neexistovaly. Zároveň byly opomíjeny argumenty na jejich obranu: museli se řídit rozkazy, které dostali.¹⁰⁶ Zde je ale nutné si uvědomit, že právě to umožnilo Adolfu Hitlerovi stvořit nacistické Německo nebo koncentrační tábory. Tento konformismus dovolil Hitlerovi dostat se k moci. Kdyby s ním klíčoví lidé nespolupracovali – policisté, právníci, soudci, lékaři, vojáci a další, nacistické Německo by nemohlo vzniknout.

Nemohli ani poukázat na to, že Spojenci se dopouštěli stejných zločinů jako oni. Soud byl výrazem autority ostatních nad Německem.¹⁰⁷ Irving kritizoval podmínky, v kterých byli obžalovaní drženi. Byli prý vystavováni psychickému teroru a např. k hygieně jim muselo stačit pouze mýdlo, zubní pasta a sprcha jednou týdně.¹⁰⁸ Irving zde lituje obžalované za to, že museli přežívat v takto otřesných podmínkách věznice, ale o Židech vyprávějících o tom, co prožili v koncentračních táborech tvrdil, že si vymýšlejí.

¹⁰³IRVING, David John Cawdell. *Norimberk: poslední bitva*. Praha: Naše vojsko, 2009. s. 74

¹⁰⁴IRVING, David John Cawdell. *Norimberk: poslední bitva*. Praha: Naše vojsko, 2009. s. 74

¹⁰⁵IRVING, David John Cawdell. *Norimberk: poslední bitva*. Praha: Naše vojsko, 2009. s. 242

¹⁰⁶IRVING, David John Cawdell. *Norimberk: poslední bitva*. Praha: Naše vojsko, 2009. s. 119

¹⁰⁷IRVING, David John Cawdell. *Norimberk: poslední bitva*. Praha: Naše vojsko, 2009. s. 120

¹⁰⁸IRVING, David John Cawdell. *Norimberk: poslední bitva*. Praha: Naše vojsko, 2009. s. 122

Většina obviněných svoji vinu popřela nebo se odvolávala na to, že plnili rozkazy jako všichni ostatní. K tomu se přidalo i tvrzení, že vše, co vypovídali o koncentračních táborech nebo obětech, tak k tomu byli přinuceni spojenci.

4.3 Recenze knihy – Institut po historickou revizi

Na Irvingovu knihu o Norimberku lze nalézt různá hodnocení na internetu. Rozsáhlejší recenzi lze také nalézt na webu IHR. Napsal ji Daniel W. Michaels.¹⁰⁹ Irving je ihned v prvním odstavci pochválen za kvalifikované zpracování knihy. Za prvé za to, že se nenechal strhnout „politicky korektním“ výkladem historie norimberského procesu a za druhé za využití zanedbaných zdrojů. Ty tvoří archivní materiály, svěřené soukromé dokumenty lidí podílejících se na procesu a také dokumenty Jacksona, který působil jako hlavní americký žalobce během procesu.¹¹⁰ Dále také chválí využití dosud nikdy nepoužitých a opomíjených dokumentů. Možné vysvětlení pro jejich nepoužití může být např. to, že pocházeli tyto dokumenty od nacistů nebo jinak vycházeli z pohledu nacistického Německa, což z nich zjevně dělá neobjektivní a nerelevantní zdroje pro použití v knize.¹¹¹

Dále se autor zabývá Irvingovým popisem toho, co probíhalo před Norimberským procesem a poukazuje na správné Irvingovo uvažování, a „dvojitě“ standarty, kdy spojenci byli vinni ze stejných, ne-li horších zločinů, než které provedli nacisté.¹¹² Zde ale všichni, kteří toto smýšlení podporují, opomíjejí některé podstatné náležitosti. Jednak to, že to bylo Německo, které rozpoutalo druhou světovou válku. Byly vytvořeny koncentrační tábory, zavražděno šest miliónů Židů a zničeno mnoho lidských životů. Ač se spojenci rozhodně dopustili

¹⁰⁹Specialista na ruské a evropské dějiny

¹¹⁰Nuremberg: Woe to the Vanquished. *INSTITUTE FOR HISTORICAL REVIEW -- For a More Just, Sane and Peaceful World* [online]. Copyright©2013 [cit. 12.02.2023]. Dostupné z: http://www.ihr.org/jhr/v17/v17n1p38_Michaels.html

¹¹¹Nuremberg: Woe to the Vanquished. *INSTITUTE FOR HISTORICAL REVIEW -- For a More Just, Sane and Peaceful World* [online]. Copyright©2013 [cit. 12.02.2023]. Dostupné z: http://www.ihr.org/jhr/v17/v17n1p38_Michaels.html

¹¹²Nuremberg: Woe to the Vanquished. *INSTITUTE FOR HISTORICAL REVIEW -- For a More Just, Sane and Peaceful World* [online]. Copyright©2013 [cit. 12.02.2023]. Dostupné z: http://www.ihr.org/jhr/v17/v17n1p38_Michaels.html

špatných věcí během války, rozhodně to nelze srovnávat s tím, co provedli nacisté. To je důležitý bod, který Irving ignoruje.

Autor dále stručně popisuje obsah knihy. V posledních odstavcích chválí Irvinga za to, s jakou grácií se ujmul popsání tohoto procesu. Navíc zmiňuje, že takovýchto autorů je potřeba, protože se musí udržet před „policií“, která kontroluje nesprávné myšlení. Nakonec ještě chválí „otevřené čtenáře“, kterým musí být po přečtení knihy jasné, že němečtí obžalovaní měli pro své činy přesvědčivé argumenty.¹¹³

Není překvapivé, že recenze knihy na webu IHR je pouze kladná a autor Irvingovi vzdává hold za napsání takovéto knihy. Je pravdou, že Irvingova kniha o norimberském procesu patří, minimálně ze čtenářského hlediska, mezi ty povedenější. Je čtenářsky přívětivější než např. Zkáza Drážďan, podtón knihy nevyznívá příliš antisemitsky a působí celkové umírněnějším dojmem. Patří i dle internetu mezi ty více čtené knihy u širší populace a zároveň dobře přijímané. To samozřejmě může působit problémy s narušováním důvěry v obecně přijímanou pravdu. Může jít ale i o důvěru v historiky, kteří sdílejí většinový názor obecně na problematiku holocaustu, dále důvěru v instituce a proces rozhodování a další. Ač kniha nepůsobí příliš radikálně, pořád se v ní objevují myšlenky popíračů holocaustu – znevažování viny nacistů, zlehčování koncentračních táborů, napadání Spojenců.

4.4 Vydavatel knihy

Toto vydání knihy vydalo nakladatelství Naše vojsko. Nakladatelství se z větší části zaměřuje na vojenskou a brannou tematiku, prodává ale i kalendáře, hrnky a další doplňkové zboží s touto tematikou. Právě s prodejem tohoto doplňkového zboží se pojí určitá kontroverze. Již v roce 2018 se vedl spor o protiprávnosti prodeje hrnků či triček s potiskem Hitlera a dalších nacistických vůdců. Policie došla k závěru, že jejich prodej protiprávní není a sdělila, že cílem nebylo

¹¹³Nuremberg: Woe to the Vanquished. *INSTITUTE FOR HISTORICAL REVIEW -- For a More Just, Sane and Peaceful World* [online]. Copyright©2013 [cit. 12.02.2023]. Dostupné z: http://www.ihr.org/jhr/v17/v17n1p38_Michaels.html

propagovat nebo glorifikovat nacismus, ale šlo o prostředek výdělků.¹¹⁴ Ředitel nakladatelství se vyjádřil v tom smyslu, že každá osobnost má v historii určitý význam, proto by nemělo být zakázáno určité osobnosti zobrazovat. Tento počin ovšem kritizovala Federace židovských obcí. Ti tento počin komentovali jako očividnou glorifikaci nacismu a neúctu vůči židovským obětem¹¹⁵.

Podobný případ se odehrál o dva roky později v roce 2020. Tentokrát vzbudil pozornost prodej kalendáře s obrázky nacistických pohlavárů. Vůči nakladatelství bylo podáno trestní oznámení od Federace židovských obcí a předsedy nadačního fondu obětem holocaustu. Dle nich nakladatelství porušilo zákon zakazující propagaci hnutí potlačující práva a svobody člověka. V reakci na toto dostalo nakladatelství výpověď ze skladových prostor, které mu byli pronajímány od příspěvkové organizace ministerstva vnitra a také dostalo výpověď z prodejny v Praze od pražského magistrátu.¹¹⁶

Podobným problémům také čelilo nakladatelství Guidemedia. Nakladatelství bylo obviněno z popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidy. Vše se odehrálo kvůli vydání knihy *Holocaust pod lupou*, která popírá holocaust.¹¹⁷ Nebylo to ale poprvé, již několik let předtím vyvolalo kontroverzi vydání projevů Adolfa Hitlera nebo kniha *Jedovatá houba* od Ernsta Hiemera, která sloužila jako nástroj propagandy zaměřená na děti. Stejně jako jsou houby jedlé a jedovaté, tak i lidé jsou dobří nebo zlí. Žida lze podle této knihy poznat podle „odporného, nasládlého zápachu.“¹¹⁸ Nacistická propaganda pronikala

¹¹⁴Prodej triček a hrnků s podobiznou Hitlera není propagace nacismu, uzavřela policie. Cílem byl jen zisk | iRozhlas – spolehlivé zprávy. *iRozhlas – spolehlivé a rychlé zprávy* [online]. Copyright © 1997 [cit. 18.02.2023]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/adolf-hitler-hrnek-nase-vojsko-tricko-prodej-stalin-lenin_1808011734_haf

¹¹⁵Prodej triček a hrnků s podobiznou Hitlera není propagace nacismu, uzavřela policie. Cílem byl jen zisk | iRozhlas – spolehlivé zprávy. *iRozhlas – spolehlivé a rychlé zprávy* [online]. Copyright © 1997 [cit. 18.02.2023]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/adolf-hitler-hrnek-nase-vojsko-tricko-prodej-stalin-lenin_1808011734_haf

¹¹⁶Policie udeřila na prodejce předmětů s nacistickou symbolikou, vadí kalendář i kniha - Aktuálně.cz. *Zprávy - Aktuálně.cz* [online]. Copyright © [cit. 18.02.2023]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/policiste-zasahuji-v-prazskem-knihkupectvi-nase-vojsko-ktere/r-69de78fcaa4711ea8972ac1f6b220ee8/>

¹¹⁷Policie udeřila na prodejce předmětů s nacistickou symbolikou, vadí kalendář i kniha - Aktuálně.cz. *Zprávy - Aktuálně.cz* [online]. Copyright © [cit. 18.02.2023]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/policiste-zasahuji-v-prazskem-knihkupectvi-nase-vojsko-ktere/r-69de78fcaa4711ea8972ac1f6b220ee8/>

¹¹⁸Jedovatá houba jako ‚klasické antisemitské dílo‘. Policie prověřuje prodej protižidovských knih | iROZHLAS – spolehlivé zprávy. *iROZHLAS – spolehlivé a rychlé zprávy* [online]. Copyright ©

k dětem již od útlého věku tak, aby z nich vychovala ty nejlepší stoupence nacistického režimu.

Vydávání takovýchto knih, potažmo různého jiného zboží, jako jsou kalendáře nebo hrnky, je, pokud ne nezákonné, tak přinejmenším velmi nemorální a neetické. Tito lidé zobrazení na fotkách způsobili mnoha miliónům lidem a jejich rodinám nevýsostné utrpení. Stejně tak i vydávání knih, které buď přímo podporují popírání holocaustu nebo jiným způsobem podporují nacismus by nemělo být podporováno.

Závěr

Cílem DP bylo hlubší poznání a objasnění popírání holocaustu, stejně tak poznání jeho představitelů, a dále představení jednoho z nejznámějších představitelů popírání holocaustu, Davida Irvinga. Cílem bylo poukázat na rozpory mezi jeho představou o historické pravdě a všeobecně přijímaných historických faktech. Představit jeho životní dráhu pseudovědeckého akademika a historika a rozebrat soudní proces ve věci údajného pošpinění Irvingovy pověsti Lipstadtovou, která ho nařkla z úmyslného popírání holocaustu ve své knize *Popírání holocaustu: Silící útok na pravdu*. Tento soudní proces ovlivnil jeho kariéru a jeho působení v popíračské komunitě. Ta mu po soudu vyčetla, že si nestál za svými názory a že se od nich distancoval. Dnes již ale víme, že ani tento soud nedokázal zastavit šíření myšlenek popírání holocaustu.

V neposlední řadě bylo cílem práce kriticky analyzovat akademický antisemitismus ve dvou Irvingových knihách – *Zkáza Drážďan* a *Norimberk: Poslední bitva*. Představit na nich neserióznost Irvinga, jeho špatné zacházení s historickými fakty, a dále nebezpečí, kdy může těmto pseudohistorickým myšlenkám podlehnout čtenář s nedostatečným historickým přehledem, zejména pak mládež. U obou knih byly představeny všeobecně uznávané historické události a jejich průběh a dále to bylo porovnáno s tím, co Irving napsal v dané knize. Byly popsány určité atributy, které knihám scházely a které by jim dodaly serióznost, jako je např. sepsaný seznam literatury, z které Irving čerpal, přehled poznámek nebo také rejstříkový seznam.

Problém Irvinga a dalších, kteří podporují popírání holocaustu je, že ačkoliv znají historická fakta a čerpají např. ze stejných archivních materiálů jako ostatní historici, dokáží z toho stejně formulovat teorie o neexistenci holocaustu, plynových komor či dokonce dojít k obhajování Hitlera. Je otázkou, zda je Irving antisemitou a vadí mu současný panující řád ve světě a dle něj „nesvoboda slova“ nebo to dělá z velké části pro to, aby se o něm mluvilo a byl známý.

Nebezpečnost Irvinga a jemu podobných spočívá právě v tom, že nabízí lidem alternativu výkladu, než který nabízí historici a „mainstreamová“ média. Spousta lidí dnes hledá „skutečnou“ pravdu, která podle nich není nabízena z klasických

médií a hledá odlišné názory. Tyto názory často přejímají i za cenu toho, že nejsou nijak vědecky ověřeny a protiřečí si. Na tom Irving i ostatní profitují. V dnešní hospodářské krizi je snadné naslouchat hlasům, které očerňují specifickou skupinu lidí za celosvětové problémy a zaměřit na ně svůj hněv.

Je důležité se proti takovýmto snahám o překrucování historických pravd vymezovat, protože to nemusí skončit pouze u popírání holocaustu, ale nakonec i u jiných důležitých historických milníků. Je potřeba zachovávat odkaz holocaustu i např. v podobě rozhovorů s přeživšími koncentračních táborů, kterých bude postupem času pouze ubývat. Stejně tak je potřeba bojovat proti jiným formám nenávisti, které by mohly ve společnosti bujet.

Seznam použité literatury

Monografie

1. LIPSTADT, Deborah E. *Antisemitismus: tedy a teď*. Přeložil Václav PETR. Praha: Stanislav Juhaňák – Triton, 2020. ISBN 978-80-7553-761-4.
2. LIPSTADT, Deborah E. *Popírání holocaustu: sílící útok na pravdu a paměť*. Vyd. 2. Přeložil Jana OGROCKÁ, přeložil Jiří OGROCKÝ. Praha: Paseka, 2006. ISBN 80-7185-652-5.
3. LIPSTADT, Deborah E. *Historie před soudem: můj den u soudu s Davidem Irvingem*. Praha: Epocha, 2006. ISBN 80-87027-20-5.
4. EVANS, Richard J. *Lži o Hitlerovi: proces s největším popíračem holocaustu*. V Praze: Slovart, 2011. ISBN 978-80-7391-450-9.
5. KRYL, Miroslav. *Rasismus, antisemitismus, holocaust*. Ústí nad Labem: Filozofická fakulta Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, 2011. Studijní texty, sv. 12. ISBN 978-80-7414-389-2.
6. HOGGAN, David L. *Mýtus o šesti milionech*. Přeložil Zdeněk BERVID. Žďár nad Sázavou: nakl. Bodyart Press, 2016. ISBN 987-80-87525-28-9
7. DANICS, Štefan a Tomáš KAMÍN. *Extremismus, rasismus a antisemitismus*. 2., rozš. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2008. ISBN 978-80-7251-286-7.
8. IRVING, David John Cawdell. *Zkáza Drážďan*. Olomouc: Votobia, 1997. ISBN 80-7198-190-7.
9. IRVING, David John Cawdell. *Norimberk: poslední bitva*. Praha: Naše vojsko, 2009. ISBN 978-80-206-1007-2.
10. HITLER, Adolf, MÜLLEROVÁ, Luisa, ed. *Adolf Hitler: Mein Kampf: očima dneška: rešerše, citace, komentáře*. Praha: Jana Martínková, c2005. ISBN 80-903446-2-3.

11. VITKINE, Antoine. *Mein Kampf: příběh jedné knihy*. Přeložil Lenka HOLUBOVÁ MIKOLÁŠOVÁ. Praha: Paseka, 2010. ISBN 978-80-7432-058-3.

Internetové zdroje

1. Drupal. *A world that remembers the Holocaust | IHRA* [online]. Dostupné z: <https://www.holocaustremembrance.com/cs/resources/working-definitions-charters/pracovni-definice-antisemitismu-ihra>
2. Protokoly sionských mudrců | Holocaust. *Holocaust* [online]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/dejiny/antisemitismus-2/antisemitismus-po-druhe-svetove-valce/teze-moderniho-antisemitismu-v-soucasnosti/protokoly-sionskych-mudrcu/>
3. Obviňování Židů z lichvaření | Holocaust. *Holocaust* [online]. Dostupné z: <https://www.holocaust.cz/dejiny/antisemitismus-2/antisemitismus-po-druhe-svetove-valce/tradicni-protizidovske-predsudky-v-soucasnosti/obvinovani-zidu-z-lichvareni/>
4. ABOUT THE IHR. *INSTITUTE FOR HISTORICAL REVIEW -- For a More Just, Sane and Peaceful World* [online]. Copyright ©2013. Dostupné z: <http://www.ihr.org/main/about.shtml>
5. Mark Weber – A Biographical Profile. *INSTITUTE FOR HISTORICAL REVIEW -- For a More Just, Sane and Peaceful World* [online]. Copyright ©2013. Dostupné z: http://www.ihr.org/other/weber_bio.html
6. David Irving | Southern Poverty Law Center. *Southern Poverty Law Center* [online]. Dostupné z: <https://www.splcenter.org/fighting-hate/extremist-files/individual/david-irving>
7. Norimberk – Poslední bitva – David Irving | Databáze knih. *Knihy | Databáze knih* [online]. Copyright © 2008. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/norimberk-posledni-bitva-33910>
8. BBC NEWS | UK | Profile: David Irving. [online]. Dostupné z: http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/4449948.stm

9. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. *Zákony pro lidi – Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění* [online]. AION CS, s.r.o. 2010 Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>
10. Attention Required! | Cloudflare. *Attention Required! | Cloudflare* [online]. Dostupné z: <https://www.jpost.com/not-just-news/q-and-a-with-holocaust-denier-david-irving-im-not-an-anti-semite-yet-415004>
11. Antisemite, Holocaust denier ... yet David Irving claims fresh support | David Irving | The Guardian. [online]. Copyright © Dostupné z: <https://www.theguardian.com/uk-news/2017/jan/15/david-irving-youtube-inspiring-holocaust-deniers>
12. David Irving | Southern Poverty Law Center. *Southern Poverty Law Center* [online]. Dostupné z: <https://www.splcenter.org/fighting-hate/extremist-files/individual/david-irving>
13. Žďárský soud uznal vinnými jednatelku i vydavatelství kvůli popírání holokaustu | Radiožurnál. *Český rozhlas Radiožurnál* [online]. Copyright © 1997. Dostupné z: <https://radiozurnal.rozhlas.cz/zdarsky-soud-uznal-vinnymi-jednatelku-i-vydavatelstvi-kvuli-popirani-holokaustu-8655573>
14. Den, kdy byl zahájen Norimberský proces (20. listopad 1945) | Stream. *Internetová televize, filmy, seriály a videa online zdarma | Stream* [online]. Copyright © 1996 Dostupné z: <https://www.stream.cz/slavedny/den-kdy-byl-zahajen-norimbersky-proces-20-listopad-151382>
15. Nuremberg: Woe to the Vanquished. *INSTITUTE FOR HISTORICAL REVIEW -- For a More Just, Sane and Peaceful World* [online] Copyright © 2013. Dostupné z: http://www.ihr.org/jhr/v17/v17n1p38_Michaels.html
16. David Irving's Final Address in the London Libel Trial. *INSTITUTE FOR HISTORICAL REVIEW -- For a More Just, Sane and Peaceful World* [online]. Copyright © 2013 Dostupné z: http://www.ihr.org/jhr/v19/v19n2p-9_Irving.html

17. Prodej triček a hrnků s podobiznou Hitlera není propagace nacismu, uzavřela policie. Cílem byl jen zisk | iRozhlas – spolehlivé zprávy. *iRozhlas – spolehlivé a rychlé zprávy* [online]. Copyright © 1997. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/adolf-hitler-hrnek-nase-vojsko-tricko-prodej-stalin-lenin_1808011734_haf
18. Policie udeřila na prodejce předmětů s nacistickou symbolikou, vadí kalendář i kniha -Aktuálně.cz. *Zprávy - Aktuálně.cz* [online]. Copyright © Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/policiste-zasahuji-v-prazskem-knihkupectvi-nase-vojsko-ktere/r~69de78fcaa4711ea8972ac1f6b220ee8/>
19. Jedovatá houba jako ‚klasické antisemitské dílo‘. Policie prověřuje prodej protižidovských knih iROZHLAS – spolehlivé zprávy. *iROZHLAS – spolehlivé a rychlé zprávy* [online]. Copyright © 1997 Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/antisemitisticke-knihy-jedovata-houba-mirove-dilo-adolfa-hitlera_2002121115_dok
20. Denying the Holocaust (review). *INSTITUTE FOR HISTORICAL REVIEW -- For a More Just, Sane and Peaceful World* [online]. Copyright ©2013 Dostupné z: http://www.ihr.org/jhr/v15/v15n5p40_Oluwatoyin.html